

AKKREDITÁCIÓS ÉRTESÍTŐ

**A MAGYAR
FELSŐOKTATÁSI AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG**

HIVATALOS LAPJA

13. évfolyam 1. szám

2008. május

Kiadja a MAB Titkársága

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság
2008. január 25-i, február 29.-i, március 28-i üléseinek határozatai, véleményezések, tájékoztatások

TARTALOMJEGYZÉK

TÁJÉKOZTATÁSOK	3
ECA konferencia beszámoló: akkreditációs döntések kölcsönös elismerése.....	3
Az Európai Regiszter megalakulása (Brüsszel, 2008.03.04.)	3
MŰKÖDÉSI HATÁROZATOK	6
Tiszta MAB lap.....	6
Útmutató a művészeti szakterületen működő DI-k értékeléséhez.....	6
Módszertani összefoglaló a művészeti szakok párhuzamos vizsgálatához.....	6
MAB finanszírozás – működés	6
Főtitkári beszámoló	6
Elnöki beszámoló a MAB 2007. évi tevékenységéről	14
Bölcsész alapszak szakképzettségek angol elnevezése	24
Javaslatok új tudományágakra	24
SZEMÉLYI HÍREK	25
Zeneművészeti LB tagjai a művészeti szakok párhuzamos vizsgálatában.....	25
Egyházi felsőoktatási intézményeket látogató LB tagjai az intézmény-akkreditáció 2. körében ..	25
Változás a Föld-és környezettudományi bizottság személyi összetételében.....	25
Változás a Nyelvtudományi bizottság személyi összetételében.....	25
MAB delegálás a FAT, ROP üléseire	26
A Művészetek bizottságának új tagja.....	26
A Hit- és vallástudományok bizottságának új tagja	26
A Doktori bizottság (további) új tagja.....	26
A művészeti szakok párhuzamos vizsgálatát végző Képzőművészeti LB új tagjai	26
Kommunikáció- és médiatudományi bizottság, Andragógia albizottság	26
Ad hoc regionális bizottság.....	26
A színház- és táncművészeti szakok párhuzamos vizsgálatát végző LB tagjai.....	27
Változás a Miskolci Egyetem Látogató Bizottság összetételében	27
Változás a Történelem Bizottság személyi összetételében	27
DOKTORI ISKOLÁK	28
Doktori iskolák törvényességi megfelelési vizsgálata.....	28
Új doktori iskolák akkreditálása és működő doktori iskolák értékelése	28
Létesíthető-e doktori iskola tanári mester szakképzettségi modulra épülően?	30
Támogatott doktori iskolák	31
Nem támogatott doktori iskola létesítések	31
A 139 működő doktori iskoláról született MAB döntések.....	31
INTÉZMÉNYI, KARI HATÁROZATOK	35
Intézményi akkreditációs jelentések.....	35
A Budapesti Gazdasági Főiskola akkreditációs jelentése.....	35
Intézménylétesítés	35
Nem támogatott intézménylétesítési kérelem.....	35
SZAKLÉTESÍTÉSI ÉS SZAKINDÍTÁSI VÉLEMÉNYEZÉSEK	36
Nem támogatott alapképzési szak képzési és kimeneti követelmények.....	36
Támogatott mesterszak képzési és kimeneti követelmények.....	36
Nem támogatott mesterszak képzési és kimeneti követelmények.....	36
Támogatott alapképzési szakindítási kérelmek	36
Támogatott mesterszak indítási kérelmek	37
Nem támogatott alapképzési szakindítási kérelmek.....	40
Nem támogatott mesterszak indítási kérelmek.....	40

TÁJÉKOZTATÁSOK

ECA konferencia beszámoló: akkreditációs döntések kölcsönös elismerése

Rozsnyai Krisztina szakreferens a Közép-Kelet Európai Akkreditációs Testületek Hálózata képviselőjében vett részt a konferencián, összefoglalója alább olvasható. Az ECA (*European Consortium for Accreditation*) további munkáját célszerű figyelemmel kísérni, esetleges projektszintű együttműködés lehetősége sem kizárt.

Konferencia-beszámoló: akkreditációs döntések kölcsönös elismerése

A 2003-2007 végéig futó ECA (European Consortium for Accreditation) projekt úttörő volt Európában, mely az ECA tagok bilaterális egyezményeinek aláírásában végződött. Eszerint a résztvevő 10 ország 15 tagja kölcsönösen elismeri egymás akkreditációs döntéseit. Ez eddig nem jelent minden esetben automatikus jogi elismerést, ehhez a legtöbb esetben az egyes országok törvényeit még változtatni kell.

A projekt, mely a 2007. december 10-11-i konferenciával végződött, kidolgozta a kölcsönös elismeréshez vezető eljárások metodikáját, az un. jó gyakorlatok kódexét - melyet később lényegében az Európai Sztenderdekbe beépítettek -, valamint a külső szakértők kiválasztásának elveit. A résztvevő országok ENIC / NARIC-jaival (a / egyéni / diplomaelismeréssel foglalkozó szervekkel - nálunk az Oktatási Iroda Ekvivalencia központjával) is aláírtak közös nyilatkozatokat, melyek alapján egyszerűsítik az akkreditáció alapján az egyéni diplomák elismerését. Kidolgozták továbbá a több

- legtöbbször külföldi - egyetem által közösen kínált szak akkreditálásának elveit. A projekt konklúziója, a konkrét bilaterális egyezményeken túl, az volt, hogy nincsenek "lényeges különbségek" a résztvevő akkreditációs testületek döntései közt. Mindegyik akkreditációs szervezet az adott esetben ugyanazt a döntést hozta volna, ha a megközelítés más is, hiszen az egyes résztvevő országokban eltérő az akkreditációs gyakorlat, pl. hol program-, hol intézmény-akkreditációt végeznek, mások az időintervallumok, stb. Egymás működését vizsgálva - a projekt folyamán kölcsönösen meglátogatták egymás irodáit - kölcsönös bizalom alakult ki közöttük, ami a kölcsönös elismerés alapja.

A projekt honlapján részletesebb információ található:

<http://www.eaconsortium.net/conference/documents.php>

A MAB – bár meghívást kapott de részben a borsos tagdíj okán – nem vett részt a projektben, Közép-Kelet Európából a lengyel állami akkreditációs bizottság vett részt. Rozsnyai Krisztina szakreferens a Közép-Kelet Európai Akkreditációs Testületek Hálózata képviselőjében vett részt a konferencián.

Budapest, 2008. január 08.

Rozsnyai Krisztina
szakreferens, CEEN főtitkár

Az Európai Regiszter megalakulása (Brüsszel, 2008.03.04.)

European Quality Assurance Register in Higher Education (EQAR)

(Tájékoztató, 2008. március 18.)

Alakuló ülés: 2008. március 4. Brüsszel

Szervezeti forma: Nemzetközi non-profit társaság (*Association*), Belgiumban bejegyezve

Alapító tagok: az un. E4 csoport

- ENQA (European Association for Quality Assurance of Higher Education)

- ESU (European Students' Union)
- EUA (European University Association)
- EURASHE (European Association of Institutions in Higher Education)

Social Partners:

- Business Europe
- Education International

Kormányzati tagok: (akik a márc. 4-i alakuláskor csatlakoztak, későbbi csatlakozás is lehetséges)

- Ausztria
- Belgium (Flamand)
- Belgium (Vallon)
- Bulgária
- Ciprus
- Észtország
- Franciaország
- **Grúzia**
- Hollandia
- **Lengyelország**
- **Liechtenstein**
- **Luxemburg**
- **Málta**
- Németország
- **Örményország**
- Portugália
- Románia
- Spanyolország
- **Ukrajna**

(A dőlten szedett országokból jelenleg nincs ENQA tagsággal rendelkező ügynökség.)

Executive Board (a Társaság napi adminisztratív működtetésének felelőssége):

- Lesley Wilson, President (EUA delegált)
- Anne Mikkola, Vice-President (ESU delegált)
- Andreas Orphanides, Vice-President (EURASHE delegált)
- Emmi Helle, Treasurer (ENQA delegált)

Az EB tagok a fenti pozíciókat a 2009. novemberi közgyűlésig töltik be. Azután a pozíciók éves rotációban változnak az E4 által delegált tagok között.

Az adminisztratív működést segíti továbbá egy várhatóan 1,5 FTE létszámú **Titkárság** is. (Jelenleg 1 fiatalember, *Colin Tück* gondozza az EQAR ügyeit.)

Fontos megjegyezni, hogy a Társaság **adminisztratív működtetése** és az ügynökségi Regisztert érintő **szakmai döntések élesen különválnak**. A Regiszterben, mint **Társaságban való tagság** az *European Cultural Convention* (1954, Párizs) országainak nemzeti kormányai (illetve a felsőoktatásért felelős kormányzati szerv) számára nyitott és **semmilyen kapcsolatban nincs a Regiszterbe, mint listára való felvétellel**. Utóbbira a minőségbiztosítási **ügynökségek** jelentkezhetnek, s nemcsak az ECC országokból.

Formálisan a Társaság közgyűlése hagyja jóvá a **Register Committee** (RC) tagjainak listáját,

azaz a **Regiszterbe való felvételtől döntő szakmai testületet**, ténylegesen azonban nem igazán van a Közgyűlésnek érdemi beleszólása az RC összetételébe, a RC tagjelöltjei ugyanis jól meghatározott **nominálási eljárás** eredményeként kerülnek kiválasztásra.

Register Committee (az érdemi döntéshozó testület, ők tehát nem tagjai a Társaságnak!):

- **Bryan McMahon** [IRL], judge at the Irish High Court and former Chair of the Irish Universities Quality Board (IUQB), as the **Chair of the Register Committee** (E4 közös jelölése)
- **Christoph Anz** [D] (nomination by BUSINESS EUROPE)
- **Lucien Bollaert** [B] (nomination by EURASHE)
- **Gintautas Bražiūnas** [Litv] (nomination by EURASHE)
- **Éric Froment** [F] (nomination by EUA) [a MAB Nemzetközi Tanácsadó Testületének tagja]
- **Henrik Toft Jensen** [DK] (nomination by EUA)
- **Daire Keogh** [IRL] (nomination by Education International)
- **Dorte Kristoffersen** [Hong-Kong] (nomination by ENQA)
- **Mala Singh** [UK] (nomination by ENQA)
- **Tanel Sits** [Estonia] (nomination by ESU)
- **Regina Weber** [D] (nomination by ESU)

Az RC tagjai mellett, **öt ország küld egy-egy megfigyelőt** az RC-be a BFUG (*Bologna Follow-up Group*) részéről. A megfigyelők részt vesznek a RC ülésein, de sem szavazati, sem hozzászólási joguk nincs. A következő országok nyertek el megfigyelői státust a BFUG döntése alapján:

- **Austria** (represented by Friedrich Faulhammer)
- **Denmark** (represented by Helle Otte)
- **Estonia** (represented by Jaan Korgesaar)
- **Ireland** (represented by Tim Cullinane)
- **Portugal** (represented by Cristina Jacinto, *to be confirmed*)

A RC döntéseivel szemben **fellebbezés** lehetséges, az eljárási szabályok vélelmezett meg-

sértése, illetve nem megalapozott döntés („*perversity of judgement*”) vélelmezése alapján. A fellebbezéseket a Fellebviteli Bizottság (*Appeals Committee*, AC) vizsgálja. A fellebbezés elutasítása esetén a RC nemleges döntése véglegessé válik. Ha az AC megalapozottnak ítéli a fellebbezést, akkor az ügy visszakerül a RC-hez, s az felülbíráhatja korábbi döntését.

A Társaság Alapszabálya (**Statutes**) csak röviden foglalkozik mindezzel, a részletes eljárási és fellebbezési szabályokat várhatóan 2008 nyarára fogja majd az RC (és az AC) kidolgozni.

Appeals Committee tagjai:

- **Jürgen Kohler**, former Chair of the Accreditation Council (Germany), as the **Chair** of the Appeals Committee [a MAB Nemzetközi Tanácsadó Testületének tagja]

- **Stephan Neetens**, former member of ESU’s Bologna Process Committee (Belgium),
- **Ossi Lindqvist**, former Chair of the Finnish Higher Education Evaluation Council (FINHEEC), [a MAB Nemzetközi Tanácsadó Testületének korábbi tagja]

Ha a fenti személyek összeférhetlenségi szabály alá esnek egy-egy ügyben, akkor helyetteseik:

- *Thierry Malan*, former General Inspector, Inspectorate for Education and Research (France), as the *Deputy Chair* of the Appeals Committee
- *Inge Jonsson*, former Rector of Stockholm University, [a MAB Nemzetközi Tanácsadó Testületének korábbi tagja], as the deputy of Stephan Neetens
- N.N., (még nem jelölt személy), as the deputy of Ossi Lindqvist

Összeállította: Szántó Tibor

MŰKÖDÉSI HATÁROZATOK

Tiszta MAB lap

2008/1/III. sz. MAB határozat (08.01.25.)
A MAB elnökének kezdeményezésére, a plénum támogatásával „tisztaMABlap” e-mail postafiók nyílik. Ez lehetőséget nyújt bárkinek a MAB eljárásainak, egyedi vagy általános döntéseinek tárgyilagosságával kapcsolatos véleménye nyilvánítására, etikai észrevételei közlésére. A postafiókot szigorúan csak a MAB elnöke olvassa majd, s az abban megfogalmazottakkal

érdemben foglalkozik, azokra válaszol. Kis számú ilyen eset előfordulása sem teszi ezt haszontalanná, a kezdeményezés fontos a MAB működés tisztasága érdekében. A magyar felsőoktatás – és társadalom – közös érdeke, hogy a MAB ne csak tiszta lappal működjön, hanem ez a működés tisztának is látszódjon.

A postafiók címe: tisztaMABlap@mab.hu

Útmutató a művészeti szakterületen működő DI-k értékeléséhez

2008/1/VI/1. sz. MAB határozat (08.01.25.)
A MAB plénuma elfogadta a művészeti szakok párhuzamos vizsgálatának keretében a doktori iskolák értékeléséhez kidolgozott útmutatót. Az

Útmutató a MAB honlapjára is felkerül (www.mab.hu Friss hírek és Szabályok menüpontokba)

Módszertani összefoglaló a művészeti szakok párhuzamos vizsgálatához

2008/1/VI/2. sz. MAB határozat (08.01.25.)
A MAB plénuma elfogadta a művészeti szakok párhuzamos vizsgálatának keretében a Látogató bizottság munkájának módszertanát. A Mód-

szertan a MAB honlapjára is felkerült (www.mab.hu Friss hírek és Szabályok menüpontok)

MAB finanszírozás – működés

2008/2/IV/1. sz. MAB határozat (08.02.29.)
A MAB Testülete a 2007. évi főtitkári beszámoló kapcsán fontosnak tartja kinyilvánítani határozott álláspontját, mely szerint a MAB jelenlegi törvényszabta feladatai és tényleges költségvetési támogatása, a feladatok ellátásának feltételrendszere között súlyos aránytalan-

ság feszül. Ezt az állapotot a MAB nem tartja megfelelőnek és fenntarthatónak, és egyben kifejezi aggodalmát, hogy ez az állapot a magyar felsőoktatás minőségének egészére nézve komoly, nem kívánatos következményekkel járhat.

Főtitkári beszámoló

2008/2/IV/3. sz. MAB határozat (08.02.29.)
A főtitkárnak a MAB Titkárság 2007-es tevékenységéről készült beszámolóját a plénum egyhangúlag jóváhagyta a következők szerint:

A MAB Titkárság tevékenysége 2007-ben

A titkárság tevékenységének döntő részét 2007-ben is, természetes módon, a MAB testü-

letének feladatai és munkája határozták meg. A titkárság szokásos rendszeres feladatait e vonatkozásban a felsőoktatási intézmények által küldött beadványok formai ellenőrzése, a bírálók felkérésének intézése, a tudományági bizottsági, kollégiumi és plénumülések szervezése, a dokumentációk kezelése és tárgyalásra előkészítése, majd a plénumhatározatokról

értesítő és egyéb levelek írása, s az információk nyilvánosságra hozatala (honlap), és persze az általános adminisztráció, iktatás, postázás, valamint információszolgáltatás jelentette.

A főtitkári beszámolók elején, e bevezető bekezdés után, sajnos immár több éve, a **titkárság igen jelentős, mondhatni rendkívüli munkaterhelését** szoktam kiemelni. A legutóbbi, 2004-2006-os beszámoló írásakor azonban már nemigen gondoltam, hogy a titkársági munkaterhelés még tovább fokozható. Sajnos tévedtem. A 2007-es év minden előzetes várakozásunkat felülmúlta e tekintetben. A már eddig is igen feszített szokásos és Bologna átmeneti feladatok mellett 2007 a MAB testületének új cikluskezdését jelentette, az ehhez kapcsolódó szervezési, felkérési, kiértékelési pluszfeladatokkal. A Bologna átmenet hajója a tanári mesterszak indítások óceánjára ért, az intézményi akkreditáció folytatása mellett a 2006/07-es tanévi szünet után 2007 őszén elindult a párhuzamos vizsgálatok újabb etapja (művészeti képzések), megkezdtük a MAB immár második nemzetközi külső értékelésének előkészítő munkálatait, s a Testület döntése alapján beszippantott minket a teljes magyar doktori képzés törvényességi megfelelési vizsgálatának forgószele is. Az már valóban „csak” pusztán ráadás, hogy 2007. nyarán a MAB – idegen érdekek által diktált szándékok nyomán – új székhelyre költözni is kényszerült, ami bizony „szimpla” családi eseményként sem utolsó terhelés, nemhogy szervezeti méretekben.

Illó, nem illó, itt szeretném leszögezni, hogy úgy gondolom, a **titkárságra nehezedő nyomás maradandó szervezeti- és személyi-egészségi károsodás nélkül tovább már valóban nem fokozható.**

Mindezek fényében (csökkenő számú) titkársági kollégáim 2007-es munkájáról a legmelegebb elismerés hangján szeretnék e helyütt (is) megemlékezni.

A **testületet szolgáló rendszeres tevékenységen túl** a titkárság munkájából 2007-re vonatkozóan a következőket emelhetjük ki.

1. Munkafeladatok

1.1 Intézményi akkreditáció

- a) A 2006/07-es intézményi akkreditációs etap munkájának dandárja bonyolódott

2007-ben (felkészítések, látogatások, jelentések írása, plénumhatározatok, intézmények végső kiértékelése).

- b) Az év folyamán újragondolásra került a **teljes intézményi- és programakkreditációs koncepció** a működő képzésekre vonatkozóan, melynek eredménye a két típusú tevékenység immár határozott és egyértelmű szétválasztása (intézmény- és párhuzamos, diszciplináris programakkreditáció). A koncepció kialakításában és a vonatkozó dokumentumok frissítésében, átalakításában – ahogy szokásosan az intézményi akkreditáció aktuális feladatainak titkársági vezénylésében és kivitelezésében is – elévülhetetlen érdemeket szerzett *Halmai Nóra*.
- c) Elindult a 2007/08-as intézményakkreditációs etap, a fenti új koncepció szerint.

1.2 Párhuzamos vizsgálatok

A 2006/07-es tanévi szünet után 2007 őszén elindult a párhuzamos, diszciplináris programakkreditációs vizsgálatok újabb etapja, most a **művészeti képzések** kerülnek górcső alá. A fenti koncepció módosítás miatti (még) nagyobb hangsúly mellett itt a művészeti képzések sajátosságai jelentenek különös figyelmet és precizitást követelő hozzáállást.

A vizsgálatokhoz szükséges dokumentumoknak (módszertan, önértékelési útmutató, doktori iskolák vizsgálatának szempontjai) a művészeti képzési területre való specifikálását, s plénumra előkészítését a titkárság is segítette, s elindultak a vonatkozó LB-k szervezésére, felkérésére irányuló munkálatok is. Megfogyatkozott titkársági létszámunknak, valamint a művészeti terület specialitásainak következményeiként e munkának ezúttal nincs külön koordináló, „projektvezető” referense, a titkársági koordináló és végrehajtási feladatokat egyaránt a művészeti terület referense, *Szabó Szilvia* látja el. Hogy mindez nem lesz kis – és túlzottan olcsó – feladat, azt a zenei képzések már felállt, külföldieket is felvonultató, 12 tagú látogató bizottsága jelzi.

1.3 Szaklétesítések, szakindítások

Ez az a terület, mely immár **évek óta az egyik legnagyobb terhelést** jelenti a titkárság (és persze a Testület) számára. 2007-ben az alapszak indítások korábbi dominanciáját az egyre több mesterszak indítási kérelem szorította

hátterbe, mely a tanári mesterszakok áradatában csúcsosodott ki az ősz folyamán.

Tetézte mindezt a nyári Ftv. módosítás nyomán életbe lépett un. 1 oktató – 1 intézmény szabály, melynek adminisztratív kezelése nem könnyű feladat elé állította az érintetteket; intézményeket, Testületet, titkárságot egyaránt.

A titkárság vállalát a rendkívüli mennyiségű formai ellenőrzési, kapcsolattartási feladat mellett e vonatkozásban a képzési ági bizottsági (KÁB) ülések helyhiány miatti sokkal nehezebb megszervezése (és lebonyolítása), valamint az anyagok kezelhető, tárgyalható formában a plénum elé terjesztésének felelőssége nyomta.

E munka kapcsán *minden egyes szakreferenst* dicséret illeti, külön is ki kell azonban emelni a tanári mesterszakok kapcsán *Dégi Nóra* koordináló és végrehajtó munkáját. A szakos ügyekkel kapcsolatos tevékenységet egyébként a titkárságon, programakkreditációs csoportvezetőként, 2007-ben is *Éry Györgyné* koordinálta.

1.4 Egyetemi tanári ügyek

Az új testület egyik első nagy feladata volt a 2006/07-es egyetemi tanári pályázatok véleményezése. Az ET kollégium, majd a plénum szintjén ebben az évben bizony jelentős számú KÁB döntési javaslat módosítása történt meg, ami végül számos fellebbezéshez vezetett.

Az egyetemi tanári beadványok, pályázatok immár megszokottan alapos formai ellenőrzésén és a képzési ági bizottságok, az ET kollégium, majd a plénum elé segítségén túlmenően a vonatkozó akkreditációs értékelési szempontrendszer MAB elnöki kezdeményezésű megújítását támogató titkársági munka érdemel itt említést. Előbbi feladatokat a szokásos *Patthy Éva, Halmai Éva* páros végezte. Utóbbiból minden referens kivette részét, s kivált *Ruff Éva* precíz munkája jelentett az elnöknek számottevő segítséget. A fellebbezések kapcsán pedig a Felülvizsgálati Bizottság referense, *Czilli Máté* kollégánk bizonyította rátermettségét.

1.5 Doktori ügyek, doktori iskolák törvényességi megfelelése

2007-ben is volt néhány szokásos doktori ügy (doktori iskola létesítés, vezetőváltás), a legna-

gyobb feladatot azonban kétséget kizáróan a doktori képzésről és fokozatszerzésről szóló új kormányrendelet nyomán szükségessé vált új doktori szabályzatok véleményezése, s még inkább a MAB elnökének kezdeményezésére elindított **törvényességi megfelelési vizsgálat** teendői jelentették a titkárság számára (is). A doktori ügyek titkársági referense 2007-ben is *Patthy Éva* volt, a törvényességi megfelelési vizsgálat munkaigénye azonban szinte minden titkársági kolléga részvételét szükségessé tette, s *Patthy Éva* további feladataira is tekintettel a doktori ügyek felelős referense 2008-tól *Halmai Nóra* lett.

Ismert, hogy nem mindenki értett és ért egyet azzal, hogy a törvényességi megfelelési vizsgálat **most**, és **így** kell folyó, még akkor sem, ha a magyar doktori képzés ügye amúgy általánosan elismert fontosságú, s közismertek bizonyos minőségi, hatékonysági problémák. Titkársági szempontból, az előre ismert (pl. Bologna, tanárszakok) és már korábban 2007/08-ra beütemezett (pl. a MAB külső értékelése) feladataink fényében talán a „*most*” is észrevételezhető volna, különös tekintettel a fentiekben jelzett már-már embertelen munkaterhelésre, de ettől tartózkodnák. Az „*így*” tömör kommentálását azonban szükségesnek érzem e beszámoló keretében is. A titkárság a következő pontokon jelezte aggodalmát, fenntartásait:

- a) Feszültség, diszkrépancia van a doktori adatbázishoz (DAB) való csatlakozás és adatszolgáltatás **elvi önkéntessége** és a gyakorlatilag megjelenő **MAB akkreditációs elvárás** (a MAB kizárólag a DAB-on keresztül kívánja véleményezni az új doktori iskolák létesítését) kényszere között. (Erre egyébként az adatvédelmi biztos is rámutatott.)
- b) A **169 doktori iskola** és mintegy **2500 törzstagjelölt** érdemi értékelése a törvényességi megfelelés szempontjából még „békeidőben” is igen komoly feladatot jelentene a MAB számára. Az adott helyzetben és körülmények között, a tervezett módon és határidőkkel azonban ez a lebonyolítás **a MAB alaposságába, megbízhatóságába vetett hitet gyengítheti, és esetenként ténylegesen is vitatható eredményekhez vezethet.** (Reméljük, nem fog.)
- c) Komoly aggodalomra ad okot, hogy a **DAB-ban tárolt, MAB illetékességű adatok nincsenek a MAB birtokában**, a nem

nyilvános DAB felületekhez a MAB csak közvetítő – jelenleg egyetlen – személyen keresztül fér hozzá. A döntéselőkészítő szakértői vélemények, KÁB és Doktori Bizottsági (DB) javaslatok e felületeken, **kizárólag az adatbázisban készülnek**. Erről a lebonyolítási módról **nem született előzetes plénumhatározat**.¹ Ez a lebonyolítás és az adatbázis MAB általi illetén használata az ODT-MAB szerződésben sem szerepel. A MAB döntéselőkészítő tevékenységének MAB birtokon kívülre kerülésére mindeddig (15 év alatt) nem volt példa.

- d) **A DAB nem került időben, jogszerűen az ODT birtokába**, noha elvileg annak tulajdonosa. Nem került az ODT új elnöke számára átadásra rendszerdokumentáció (az előző ODT elnöknek sem volt ez a birtokában), sem az (archivált) adatok, sem a DAB-ot működtető programok nem kerültek jogszerűen rendezett módon az ODT birtokába. Ugyanez vonatkozik sajnos a DAB MAB-ot illető részeire is. A DAB-bal kapcsolatos **tervezési és kivitelezési munkákra** vonatkozóan **nem köttetett** előzetesen (s amennyire tudom, mindmáig sem) **megbízási szerződések**.
- e) **A titkárság eddigi vonatkozó munkáját** a DAB több tekintetben nem egyszerűsítette, hanem **bonyolította** (részvétel a tervezést és kidolgozást érintő egyeztetésekben, a rendszer tesztelésében, plusz titkársági munkafázisok megjelenése a szakértői felkérésekkel kapcsolatban, jelentős *helpdesk* és monitor tevékenység, az adatbázis mellett esetenként továbbra is külön Word fájlokban végzett munka).
- f) A vállalkozás illetén lebonyolításának **költségei** várhatóan igen jelentősen meghaladják a hagyományos, illetve a főtitkár által 2008. január 5-6-án kidolgozott (úgy-szintén elektronikus, az adatbázisra épülő de nem abban végrehajtott) véleményezési lebonyolítási lehetőség költségeit.

Mindezzel nem a feladat elvégzésének szükségességét, vagy az elektronikus adatkezelés és véleményezés lehetőségét és szükségességét akarom vitatni, hanem a **lebonyolítás miként-**

¹ Részlet a **2007/9/IV/1. sz.** MAB határozatból: „A MAB erre az adatbázisra alapozva végzi a törvényességi megfeleltetést, ill. az új DI-k akkreditáció-ját.” Tehát „erre alapozva” és nem „ebben”...

jével kapcsolatos titkársági észrevételeket foglaltam össze.

1.6 Akkreditációs követelmények, útmutatók, bírálati lapok

A 2007. év sem szűkölködött a MAB akkreditációs követelményeinek, különböző vonatkozó dokumentumainak **újratárgyalásában, módosításában**. Ezek egyes tartalmi vonatkozásainak megvitatásához a titkárság is hozzájárult, s a formai kivitelezést, honlapon közzétételt a titkárság végezte. Az intézményi akkreditációs és az ET véleményezési dokumentumok kapcsán már említést tettem a titkársági hozzájárulásról, az új szakindítási dokumentumok kialakítása kapcsán ismét *Ruff Éva* nevét kell elismerőleg megemlítenem.

1.7 HEFOP projekt

A *Nyíregyházi Főiskola* által koordinált HEFOP projekt kivitelezése 2007-ben is folytatódott. A titkárságra itt a MAB részvétel adminisztrációjának terhe hárult, mely döntően *Juhász Katalin* kolléganőnk vállalt nyomta. A HEFOP projekteket eddig sem a könnyű adminisztráció jellemezte, 2007. erre még „rátett egy lapáttal”, ha lehet ezt mondani. A beszámolási szabályok továbbra is változékonyak voltak, és sor került egy helyszíni (Nyíregyháza!) ellenőrzésre is, melyen Katalin az összes vonatkozó dokumentum eredeti példányaival felszerelve kellett részt vegyen. Az időszakos előrehaladási jelentések pénzügyi kimutatásainak elkészítése, a dokumentumok figyelmes csoportosítása, másolása, a szükséges kellékekkel, bélyegzőlenomatokkal felszerelése, s aztán a rendszeres újabb dokumentumok, hiánypótlások bekérésének teljesítése sajnos számos esetben kívántak kolléganőnkől jelentős mennyiségű, hétvégebe, késő estébe nyúló túlmunkát.

1.8 További feladatok

További feladataink közül említést érdemelnek az alábbiak:

- a) **Az országos doktori és habilitációs nyilvántartást** 2004-től papírmunka nélkül, saját fejlesztésben, teljesen elektronikus, internetes alapon működtettük. 2007 májusában e tevékenységünket megszüntettük, s az adatokat átadtuk az Országos Felsőoktatási Információs Központnak, mert a 2005. évi új Ftv. szerint ők fogják az országos

doktori nyilvántartást vezetni. Feljárnlot-tuk az OFIK-nak az adatbázist működtető program csekély térítés ellenébeni átadását is, hogy az új rendszer elkészültéig se legyen kimaradás az adatgyűjtésében és köz-zétételben, ám ők ezt nem fogadták el. Sajnálatos módon az OFIK az új rendszert mindmáig nem készítette el, így a nyilván-tartást jelenleg senki sem vezeti, az intéz-mények nem tudnak hova adatot szolgál-tatni e vonatkozásban. A májusig a MAB titkárság által vezetett nyilvántartás felelő-se *Dégi Nóra* volt.

- b) **Kiadványaink** sorában megjelent a 2006. évi MAB tevékenységet bemutató *Évkönyv*, valamint az *Akkreditációs Értesítő* 2007/1 és 2007/2 száma. A 2007/3 szám megjelenése a munkafeladatok torlódása miatt 2008 elejére húzódott. A MAB kiadványokat a titkárság részéről *Szabó Szilvia* szerkesztette, gondozta, sőt, a titkársági ügyintézők számának csökkenése miatt az *Értesítő* 2. számának expedálását is ő végezte. Kiadványaink jobb minőségben való megjelentetését egy újabb nyomda bevonásával igyekeztünk elősegíteni.
- c) További titkársági feladat a MAB **honlapjának** működtetése. (A főtktár tartalmi felelőssége mellett technikai kivitelező *Szabó Szilvia*)
- d) Ehhez (is) kapcsolódik a **MAB határozatok tárának** vezetése. A Határozatok tára 2007-től honlapunkon nyilvánosan is elérhető, a közhasznú szervezetekre vonatkozó törvény előírásainak megfelelően. Ezt a feladatot is *Szabó Szilvia* látja el, *Vlád Ibolya* segítségével.
- e) Mindenképpen szót érdemel még a 2007-ben igen jelentős számú képzési ági (és egyéb) **bizottsági ülések megszervezése**, mely különösen az év második felében, új székhelyünkre költözésünkkel jelentett alkalmasint nem kis feladatot, tekintettel arra, hogy szemben a Professzorok Házában rendelkezésre állt több tárgyalóhelyiséggel, új irodánkban már csak egy tárgyaló van, amit szorult helyzetben az elnöki – FvB elnöki – főtktári szoba tud (meglehetősen szűkösen) kiegészíteni.
- f) S végül de korántsem utolsósorban itt említem meg azt az „**általános**” **titkársági, segítő és adminisztrációs munkát**, mely az elnök és az elnökség, a főtktár és a főtktár-helyettes mindenkori segítésére, a központi telefon- és e-mail kezelés mellett

táblázatok, statisztikák összeállítására irányul, s melyet döntő részben 2007-ben is *Monostori Katalin* végzett, mindannyiunk meglegedésére.

2. Titkársági működés

2.1 Munkatársi állomány, munkaszervezés

A titkársági munkaszervezés a 2004-2006-os jelentősebb változások után 2007-ben csak kisebb mértékben változott. A magasabb vezetői posztokon nem volt változás, s a két csoportvezető is a korábbiak szerint folytatta munkáját (*Halmai Nóra* intézményi akkreditáció, *Éry Márta* programakkreditáció). A projektfelelősi feladatok ellátására is döntően az eddigiek szerint került sor. Pályázatok: *Juhász Katalin* (Szekeres Péter kollégánk 2006 őszi távoztával immár egyedül), hazai rendezvények: *Ruff Éva*, nemzetközi ügyek és rendezvények: *Rozsnyai Krisztina*.)

A bizottsági háttértámogatási feladatok vonatkozásában az új MAB ciklus elején szokásos kisebb változásokra került sor az új tudományági bizottságok felállításával.

Jelentősebb változások voltak viszont 2007-ben a **munkatársi állomány** tekintetében. Pénzügyi lehetőségeink folyamatos szűkülése, valamint az új székhelyre költözéssel járó irodaterület csökkenés, továbbá a titkársági munka hatékonyságát fokozni kívánó vezetői szándék **létszámleépítést** tett szükségessé. 2007 júliusától illetve szeptemberétől így két ügyintéző és a kézbesítő kollégánktól (2,5 FTE) váltunk meg közös megegyezéssel. A pozitív oldalon szeptembertől *Szabó Andrea* a korábbi 4 órás helyett 6 órás foglalkoztatást tudott vállalni. Új kolléganőt is vettünk fel szeptemberben, ám ő még a próbaidő elején meggondolta magát, s másik munkahely után nézett. Októbertől egy üres ügyintézői posztot *Vlád Ibolya* tölt be. A bizottsági ülések lebonyolítását, az ügyintézők munkáját az októbertől üzembe állított kávéautomata is segíti, jelentős „házi-munkát” spórolva meg ezzel.

Komoly helyettesítési igényt jelentett augusztus második felétől *Patthy Éva* sajnálatos bal-esete. Munkáját 3 hónapra *Halmai Nóra* (doktori ügyek), *Szabó Szilvia* (Nyelvtudományi, Irodalomtudományi bizottságok), valamint *Dégi Nóra* (Szabad bölcsészeti bizottság) vették át. Éva lelkiismeretességét dicséri, hogy nagy-

számú bölcsész tanári szakindítási beadvány formai ellenőrzését ez alatt az idő alatt otthon, „távmunkában” végezte.

2007. végével visszavonult **Homonnay György** kollégánk, aki 13 éven át volt a MAB titkárság oszlopos munkatársa. Fáradhatatlan munkáját ezúton is mindannyiunk nevében szívből köszönöm! Helyére 2008. január 1-től új kolléganő, **Négyesi Judit** állt be (Gazdaságtudományi bizottság), míg az Anyag-gépész és az Építés-építő-közlekedési bizottságok referensi teendőit **Hernáth Terézia** vette át.

A titkársági alkalmazottak teljes munkaidős foglalkoztatottakra vetített **létszámát** (a jelentős munkaterhelés növekmény mellett!) 2007-ben **tovább kellett csökkentenünk**. A titkárság 2006. június 30-án még 20,75 fővel működött, 2007. januárban 18,25 fővel kezdtünk, s december 31-én 16,75 fővel zártunk. **Ez másfél év alatt 20%-os létszámleépítést jelent!** (A 2004. januári 22 főhöz képest pedig 24 %-os csökkenést könyvelhetünk el.)

Csak ismételnem tudom a 2004-2006-os évekről szóló beszámoló vonatkozó megállapítását: **„A titkárság a személyi állomány és annak anyagi megbecsültsége tekintetében komolyabb fejlesztést, s ehhez megfelelő forrásokat igényel.”**

2.2 Gazdálkodás

A MAB (Titkárság) 2006. július 1-ével megváltozott költségvetési státusza a központi költségvetési finanszírozás módjának változásával (folyamatos finanszírozás helyett egyedi, évenként újra kötendő támogatási szerződéseken alapuló finanszírozás) igen nehéz helyzet elé állította a MAB gazdálkodásért felelős vezetőit. Az e változás okozta nehézségekkel tetézve a MAB évek óta kényszerűen viselt alulfinanszírozása 2007. elejére elviselhetetlenné vált. Nem gondoltuk, hogy a „helyzet fokozható”, mégis ez történt: 2007. április 27-én megkaptuk a Professzorok Házától az elhelyezési szerződésünket felmondó levelet, s július elején költözni kellett. Talán már említeni sem kell, hogy a MAB 2006-os átalakulásával kapcsolatos pótlólagos egyedi és az új szervezeti formával járó állandó plusz költségek mellett, többszöri kérésünk ellenére, a költözési költségekre sem kaptunk semmilyen pótlólagos forrást az OKM-től.

A költségvetési támogatás rendelkezésre bocsátásának megváltozott időzítése, s a támogatási szerződés megkötése körüli bonyodalmak azt eredményezték, hogy **a 2006. második felévére összesen átutalt, amúgy is csökkentett keretből kellett megélnünk még 2007. márciusában is!** Ez nyilvánvalóan csak úgy sikerülhetett, hogy több jelentős fizetési kötelezettségünknek csak késve, a 2007-es költségvetés első felének megérkezése után tudtunk eleget tenni.

Mindezek tetejébe a MAB költségvetésének a Felsőoktatási törvény 128.§ (5) bekezdésében előírt meghatározását (az un. **2 ezrelékes mérték**), pontosabban e szabály hatálybalépésének eredetileg 2007. január 1-i határidejét a 2007-re vonatkozó költségvetési törvényben **2008. január 1-re módosították**. (S a jelen kilátások szerint 2008-ra sem fog megvalósulni.)

Némi enyhülést 2007-ben a már megszokott **szigorú gazdálkodás** eredményessége és a kereskedelmi banknál vezetett számlánkon megkülönböztetett figyelemmel végzett időszakos betétkötéseink után járó **kamatok** mellett a szakindítási beadványok és (kis részben) a doktori iskolák létesítési beadványainak véleményezéséért a felsőoktatási intézmények által fizetett **szakértői díjak** jelentettek. Ezeknek köszönhető, hogy folyó fizetési kötelezettségeinket a 2008-as költségvetési támogatás számlánkra érkezéséig remélhetően időben teljesíteni tudjuk 2008 elején is.

Mindemellett a MAB **általános pénzügyi helyzete** az egy évvel ezelőtti beszámolóhoz képest sajnos nemigen változott, s azt a következő tények jellemzik:

- A **MAB tagjainak** 2006. július 1-től lehetővé vált tiszteletdíj emelését sajnos **2007-ben sem tudtuk semmilyen mértékben biztosítani**, a tiszteletdíjak hosszú évek óta lényegében változatlanok. (Egy plénumtag havi nettó tiszteletdíja kb. 38 ezer Ft.)
- A szakvéleményezések írásos bírálatiért fizetett **külső szakértői díjak** megalázóan alacsonyak (bruttó 8-10 ezer Ft).
- Az **egyetemi tanári pályázatok** véleményezéséért szakértőinknek 2007-ben **egyáltalán nem tudtunk** szakértői díjat fizetni.
- Az **intézményi akkreditációs** látogató bizottságok munkájáért járó – szintén rendkívül alacsony – szakértői díjak kifizetésével még mindig kényszerű **késedelemben vagyunk**.

- e) A **titkársági alkalmazottak** – a bolognai átmenet, a költözés, s az újonnan belépő feladatok (a teljes magyarországi doktori képzés törvényességi felülvizsgálata) miatt már az egészségkárosodásig megnövekedett munkaterhelés mellett – huzamosabb ideje **folyamatos reáljövedelem csökkenést** (2005-ben nominális jövedelem csökkenést!) kénytelenek elviselni. **Fizetés-emelést 2006 után 2007-ben sem tudunk** a titkársági alkalmazottaknak biztosítani, semmilyen mértékben.

2.3 Fejlesztés

A fentiekben részletezett munkafeladatok és finanszírozási keretek ismeretében talán nem meglepetés, hogy humán- illetve anyagi fejlesztésekre nemigen maradt 2007-ben energiánk, forrásunk. A fent említett HEFOP pályázathoz kapcsolódva tartottunk **titkársági továbbképző értekezletet** a felsőoktatási minőségbiztosítás tárgyában, ahol több kollégánk mutatott be prezentációt, melyeket aztán megvitattunk.

A korábban rendszeres **titkársági értekezletek** sajnos megritkultak, a titkársági információ-áramlás fő formájává az **elektronikus körlevél** lépett, annak előnyeivel (rugalmasság, mindenkihez eljutás, könnyű archiválás) és hátrányaival (a megbeszélés, interakció és szinergia korlátozottsága). Jó volna 2008-ban javítani ezen a helyzeten, s növelni a közös megbeszélések számát, de kilátásaink sajnos nem túl kedvezőek az erre fordítható idő tekintetében.

Anyagi eszközeinket 2007-ben némi beszerzéssel tudtuk fejleszteni (2 db erősítő [*switch*] a költözés, számítógépes hálózat igényei miatt, 4 db sikképernyős monitor, 5 db Windows XP professional szoftver). Költözésünk illetve amortizáció miatt ugyanakkor jelentősebb **selejteztést** is végre kellett hajtunk (rég, 15 collos monitorok, elhasznált-sérült bútorok selejtezése).

2.4 Belső minőségbiztosítás

2007-ben e területen végre sikerült az „áttérés”. A még 2003-ban megkezdett, 2005-ben koncepcióban is megtestesült **rendszerépítő munka** 2007-ben újabb stádiumba jutott: a **Minőségfejlesztési bizottság** gondozásába vette és továbbfejlesztette a MAB minőségbiztosítására vonatkozó titkársági javaslatot, melyet a

plénum december 7-i ülésén elfogadott. A feladat most már az eddig is meglévő elemek összerendezése, a dokumentáció összeállítása, s a folyamatos működtetés lesz.

2007 elején a titkárság lebonyolította a 2005/06-os intézményi akkreditációs etapban részt vett intézmények és LB tagok **kérdőíves megkérdezését**, az eredményeket feldolgoztuk, azokat az elnökség megtárgyalta.

Titkársági javaslatra az elnök 2007. végén kiküldte a MAB tagjainak a **SWOT elemzési** kérdőívet, melyre 19 válasz érkezett. Ezek feldolgozása a 2008-ra tevődött.

2008 elején kértem a titkárságot hasonló kérdőíves visszajelzés megtételére a 2007. évre vonatkozóan, sajnos kollégáim ehhez munkafeladataik mellett mindmáig nemigen jutottak hozzá.

3. Kapcsolatok

A titkárság kapcsolatai 2007-ben is a már hosszú évek óta szokásos intenzitásúak voltak, sőt, a **felsőoktatási intézményekkel** való kapcsolattartás talán még élénkebbé vált, döntően a tanári mesterszakok indítása, s a doktori iskolák törvényességi megfelelési vizsgálata kapcsán felmerült kérdések okán, de az Ftv nyári módosítása (oktatói nyilatkozatok), s a MAB szakindítási követelményrendszer újjáalakítása is hozzájárult az intézmények megnövekedett információ igényéhez.

Szintén intenzív kapcsolatot tartottunk titkársági szinten is az **OKM**-mel (KKK-k, finanszírozás), s az **Oktatási Hivatallal** is. A MAB külső értékelésének 2007 őszi elindult munkálatai okán pedig a **MEIK** (immár szintén az OH-ban működik) vezetőjével és munkatársaival voltunk-vagyunk szoros munkakapcsolatban.

Továbbra is szoros a kapcsolatunk az **MRK** és az **FTT** titkárságával, s az FTT főtitkárának kezdeményezésére 2007 őszi elindítottuk a rendszeres MRK-FTT-MAB titkárságvezetői munkamegbeszéléseket, két-két képviselő részvételével.

Külföldi kapcsolataink is változatlanul erős intenzitásúak, sőt, 2007-ben e téren is még magasabbra léptünk: **Rozsnyai Krisztina** továbbra is CEEN főtitkár, s 2007-ben az EUA intézményértékelési program Irányító Bizottsági

tagja lett (rendszeres értékelő panel titkári munkája mellett), jómagamat pedig az ENQA közgyűlése választott a szervezet egyik alelnökévé, *Board* tagságom újabb három évre való megújítása mellett. Továbbra is mindketten részt veszünk különböző nemzetközi projektekben, s Krisztina a német *Akkreditierungsrat* külső értékelését 2007/08-ban végző szakértői panelnek is tagja.

Különböző konferenciaszerepléseinken túl 2007-re is jutott néhány külföldi publikáció.¹

Budapest, 2008. február 29.

Szántó Tibor
a MAB főtitkára

---

¹ Alesi, B., Rozsnyai, C. and Szántó, T.: „The Implementation of Bachelor and Master Programmes in Hungary” *European Journal of Education*, 42(2007) No. 3, pp. 395-409.

Rozsnyai, C.: „Developing a National Qualifications Framework in Hungary, Contribution of the Hungarian Accreditation Committee” (Based on a presentation at the ENQA workshop: Quality assurance and Qualifications Frameworks. 7-8 June 2007, Dublin) In: *ENQA Occasional Papers*. Forthcoming.

Szántó, T.: „The implementation of the European Standards and Guidelines (ESG) in Hungary and some comments on the ESG” In: *The Quality Assurance System for Higher Education at European and National Level*. HRK – German Rectors’ Conference, Bonn, 2007. pp. 78-86.

Elnöki beszámoló a MAB 2007. évi tevékenységéről

2008/3/II. sz. MAB határozat (08.03.28.)

Az elnöknek a MAB 2007-es tevékenységéről készült beszámolóját a plénum egyhangúlag jóváhagyta a következők szerint:

1. A MAB tevékenységének alapjai

A MAB működését elvi folytonosság, testületének és bizottsági hálózatának személyi összetételét 3 éves periódusokban változatosság jellemzi. Az előző testület mandátuma 2006. december 31-én járt le, az új testület – a jelölő szervezetek késedelme miatt – csak 2007. februárjában kezdhetette meg tevékenységét. Ennek első lépéseként február 5-én megválasztotta elnökét. Az SZMSZ értelmében ezt követően tehetette meg az új elnök javaslatát a képzési ági bizottsági (KÁB) rendszerre, a KÁB elnökökre, majd ezek megválasztása után tehettek ők javaslatot a KÁB tagokra. A feszített tempót nehezítette, hogy a MAB 29 tagjából 27 új volt, s a szakmai spektrum teljessé tétele érdekében további 5 KÁB elnökét állandó meghívottként kellett a testület munkájába bekapcsolni.

Eközben nagy számban sorakoztak részben döntésre előkészített, részben az értékelési folyamat elején álló ügyek, melyek a bő két hónapos átmeneti periódus miatt időkénszerbe hozták az új testületet. Ebben számottevő segítséget jelentett, hogy a MAB előző elnöke és testülete, a titkárság hatékony közreműködésével, rendezett, jól folytatható, dokumentumokban rögzített örökséget hagyott ránk, mind stratégiai kérdések, mind konkrét esetek tekintetében.

A MAB alakuló ülésén Hiller István oktatási és kulturális miniszter együttműködési és támogatási szándékáról biztosította az új testületet. Hangsúlyozta a minőség kiemelt fontosságát mind a kormány, mind a maga programjában és ebben, a törvénynek megfelelő felfogásban, meghatározó szerepet szán a MAB-nak. Ígéretet tett a kapcsolat folytonosságára és arra, hogy a MAB szakértői véleményétől eltérő döntései esetén azok indokáról tájékoztatni fogja a testületet, mert ezzel is segíti egy koherens minőségpolitika érvényesülését a magyar felsőoktatásban, erre a MAB és a felsőoktatás egyaránt igényt tart.

Az új testület működésének első szakaszában néhány fontos elvi kérdést tisztázott – elsősor-

ban a maga működése, de értelemszerűen a felsőoktatási intézmények tevékenysége érdekében is. Közülük a legfontosabbak a következők:

- a) A magyar felsőoktatás minősége döntő mértékben az intézményekben dől el. A MAB ebben a törvényben rögzítettek szerint fontos szerepet tölt be, de sohasem cél, hanem mindig – értékelő és segítő – eszköz. Természetesen meghatározó súlya van a minőség alakulásában (is) az Országgyűlés, a kormány és a minisztérium által biztosított jogi és költségvetési feltételeknek, továbbá a társadalom sok más szereplőjének – a felvételre jelentkezőktől a Magyar Rektori Konferencián át a munkaerőpiacig.
- b) A MAB minden feladatát elvi alapon történő megközelítésben, tárgyilagosan, szakszerűen és objektíven kívánja ellátni, a személyi érintettség tudatos és szervezett minimalizálásával. Mindenkor a magyar felsőoktatás minőségét tekinti értéknek, és nem az egyes intézmények vagy személyek érdekeit képviseli. Támogat mindent, ami ennek a minőségi értéknek megfelel, és nem támogatja a csak érdekeket megjelenítő beadványokat.
- c) A minőség, az értékek megítélésében egyrészt minden közreműködőjétől a független, szakmai alapú megközelítést kívánja meg, másrészt az objektív adatok és mérhető tények mellett a szakmai meggyőződésen alapuló, a szó jó értelmében vett szubjektív szakértői véleményformálást is szükségesnek tartja. Mérünk és nem „mérickskélünk”, értékelünk és nem „saccolunk”.
- d) A bolognai folyamat, a fokozatosan alakuló Európai Felsőoktatási Térség keretében a minőségügy is erősödő európai dimenziókba kerül. Szervezetileg a MAB 2001-től tagja az ENQA (*European Association of Quality Assurance in Higher Education*) mára 40 ország felsőoktatási minőségügyét képviselő szervezetnek (2007. őszétől, a MAB főtitkára az ENQA egyik elnökhelyettese). Meghatározó szerepünk volt és van a CEEN (*Central and Eastern European Network of Quality Assurance Agencies in Higher Education*) munkájában és kapcsolódunk az ECA (*European*

Consortium for Accreditation) tevékenységéhez is.

- e) Tartalmilag a MAB elfogadja, egyetért és alkalmazza, s így az intézményektől is elvárja a *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area* (ESG) felfogását és gyakorlatát. Ennek jegyében döntött még az előző Testület arról, hogy a 2000-ben eredményesen lezárult első nemzetközi értékelése után kezdeményezi a MAB második külső értékelését, mert ez egyrészt fontos útmutatást ad a testület és a titkárság munkájához, másrészt ENQA tagságunk megerősítése esetén az általunk akkreditált intézmények és programok a most alakuló feltételrendszer szerint európai elismerést (akkreditációt) nyernek. A külső értékeléshez készített önértékelési jelentésünket (*Self Evaluation Report*) az elnöki beszámoló mellékletének tekintem, de terjedelme miatt írásban nem csatolom, hanem utalok elérhetőségére a www.mab.hu honlapon.

2. A MAB 2007. évi tevékenységének súlypontjai

- a) Az új MAB részben támaszkodva az említett, ilyen értelmű „örökségre”, néhány további ponton módosította, aktualizálta Szervezeti és működési szabályzatát, amelyet az oktatási és kulturális miniszter 2007. május 29-én jóváhagyott.
- b) A MAB elfogadta a korábbi kedvező tapasztalatokon alapuló kezdeményezést és úgy döntött, hogy 2008-tól (de már 2007-es előkészítésben) szervezetileg külön-külön folytatja le az intézményi és a párhuzamos szakakkreditációt. Ez nem jelentéktelen többletfeladatot (és költséget) jelent, de így jobban tudunk koncentrálni az egyre nagyobb jelentőséggel bíró intézményirányítás, szervezeti működés, minőségpolitikai gyakorlat elemzésére és értékelésére, másrészt a párhuzamos szakakkreditációk biztonságosabb analízist, megalapozottabb összehasonlító szintézist tesznek lehetővé az egyes képzési ágakban. Ebben a rendszerben 17 intézmény és a művészeti szakok akkreditációját kezdtük el és fejezzük be 2008-ban.
- c) A több ciklusú képzés hazai bevezetése korábban nem tapasztalt hatalmas feladatot jelentett és jelent a MAB számára, mind tartalmi mind szervezési és munkamennyi-

ségi kérdésekben. Az előző testületre ebből az alapképzési szakok képzési és kimeneti követelményeinek szakértői véleményezése és a szakindítási kérelmek tömegének elbírálása jutott. A jelenlegi testületre ezek nem kis mértékű folytatása, de ennél is nagyobb számban és döntő hányadban a mesterképzési szakok hasonló feladata hárult és hárul. Ezért a hatalmas, szinte minden érintett számára túlterhelő munkáért e helyen is köszönetet kell mondjak, de elnöként önkritikusan azt is meg kell fogalmaznom: a mesterszakok létesítésében túl erősen érvényesült az intézmények presztízs- és anyagi érdeke. Ezt a MAB nem tudta ellensúlyozni, s féltő, hogy ezt a majdan végzők felkészültsége és a munkaerőpiac nem fogja visszaigazolni.

- d) Külön meg kell említeni az egy tanári mesterszak vs. 83 szakképzettség problematikáját. A MAB – e téren különösen erős időköznyeszerben – mind a *képzési és kimeneti követelmények* (kkk), mind a *szakindítások* tekintetében ütközőpontja lett a korábban nem elég széleskörűen harmonizált és még mindig fennálló vélemény- és érdekkülönbségeknek, s ez mind a testületen belül, mind kifelé érezhető feszültségeket eredményezett. Ezek mérséklésének továbbra sem könnyű feladata a szféra minden szereplőjének konstruktív együttműködését igényli és erre a MAB tett is kezdeményező lépéseket, annak érdekében, hogy a testületben felhalmozódott tapasztalat minél szélesebb körben továbbra is érvényesüljön.
- e) Már 2006-ban elkezdődött, a MAB aktív részvételével, a doktori képzésről és fokozatszerzésről szóló új kormányrendelet kidolgozása. A 2007. március 7-én megjelent rendelet több új eleme (a törzstagság bevezetése, doktori szabályzatok kötelező átdolgozása, a tudományágon belüli iskolalétesítés korlátainak feloldása) indokoltá tette, hogy minden doktori iskola (értelemszerűen az egyetem) gondolja át, és részben szervezze át működését, s ezek után a MAB végezzen el egy értékelést az új jogi feltételeknek való megfelelésről. Ehhez már a MAB előző testülete előkészítette a megfelelő értékelési rendszert. A MAB jelenlegi testülete, együttműködve az Országos Doktori Tanáccsal, úgy döntött, hogy az értékelést (és az újonnan létesítendő doktori iskolák akkreditációját) egy nyil-

vános, teljes körű elektronikus adatbázisban végzi el. Az értékelés első szakaszát 2008. tavaszán zárjuk le. A főtitkári beszámolóban olvasható, az elnökétől néhány pontban eltérő felfogást folyamatosan egyeztetünk és elemeztük. Az elnök, megértve a főtitkár aggályait, elsődlegesnek tartva a rendszer kiépítését és működtetését, a megvalósult gyakorlat mellett döntött. Ebben a főtitkár, eltérő véleménye ellenére, korrektül és igen tevékenyen részt vesz.

- f) A koalíciós kormány 2007. nyári programja tartalmazta a felsőoktatási akkreditációs rendszerének átgondolását, a minőségi követelmények emelését. Ehhez – az OKM kérésére – mind tevékenységünk hazai rendszeréről, mind annak nemzetközi kontextusáról részletes elemzést készítettünk, amelyet a beszámolóhoz csatolok. Ezekben a kérdésekben teljes összhang volt és van a minisztérium és a MAB között. Ennek fontos jeleként Hiller István miniszter úr a decemberi Rektori Konferencia nyilvánossága előtt egyetértését és elismerését fejezte a MAB tevékenységéről.
- g) Meg kell említenem egy nagy horderejű törvényi változást: az ún. „IC professzorok”, a többszörös foglalkoztatás túlzott mértékét visszaszorító „1 oktató – 1 intézmény” rendszer érvényesítését. Ez átgondolásra és átalakításra kényszerítette szakindítási követelményeinket. Az átmenet egy beállt korábbi rendszerről több ponton okozott és okoz még ma is problémákat.
- h) Döntöttünk arról, hogy a talán legkényesebb MAB feladat, az egyetemi tanári pályázatok véleményezésében pontozásos rendszert alkalmazunk. Ennek meghatározó szempontjai: oktatási, oktatásfejlesztési tevékenység; tudományos/művészeti (kutatói, alkotói, innovációs) eredményesség, kutatásszervezés, intézményi/szakmai közéleti tevékenysége, szakmai elismertség és a professzori habitus. Ezzel azt kívánjuk elérni, hogy a különböző véleményalkotási vagy döntési szintek – a szakértőtől a bizottságokon és a plénumon át a miniszterig – tárgyyszerűbb és objektívebb érvrendszer alapján erősítsék, vagy változtassák meg az előző szinten kialakult véleményt és értékítéletet, ezzel a jelenleginél harmonikusabb, egységesebb értékrend alakuljon ki az elbírálás alatt lévő és a későbbi pályázatok és a bírálók körében.

3. A feladatok és feltételek egyensúlyának hiánya

- a) Az elnöki beszámoló is nyomatékot kell adjon annak az előző év tevékenységét jelentősen befolyásoló tényezőnek, hogy végig küzdöttünk elsősorban a többciklusú képzés bevezetéséből adódó, a korábbi feladatok időarányosan többszörösére nőtt mennyiségével.
- b) Ez mind a titkárság (és itt első helyen a munkatársak túlterhelését, de ezzel együtt lelkiismeretes és szakzerű tevékenységét kell kiemelni), mind a testület, mind a szakértők részéről messze átlagon felüli teljesítményt igényelt. Egy ilyen feladat hullámot a MAB-ban nem lehet új munkatársak alkalmi bevonásával megoldani, mert ehhez lassan kialakuló tapasztalat és szakértelem kell – a minőség érdekében.
- c) A főtitkári beszámoló részletezi a pénzügyi feltételek gondjait: nem kaptuk meg a felsőoktatási törvényben előírt ún. 2 ezreléki támogatást és ez mind a szakértők, mind a titkárság, de a plénum tagjainak elismerésében is méltánytalan helyzetet teremtett. Tarthatatlan, hogy pl. az egyetemi tanári pályázatok bírálatáért egyáltalán nem, de a többi szakértői tevékenységért óradíjban szemérmesen meg sem nevezhető tiszteletdíjat tudunk fizetni. (Nem megoldás, csak magyarázat, hogy más törvények az eredeti és megalapozottan számított támogatási előirányzatot ártírták.) Ez a helyzet 2008-ban már nem ismétlődhet meg.
- d) 2007-ben el kellett hagynunk a Professzorok Házát, ahol minden tekintetben jobb, praktikusabb és gazdaságosabb elhelyezésünk volt. A munkában és költségekben is megterhelő költözés és a kényszerű új helyzet nehézségeit a főtitkári beszámoló ugyancsak részletesen elemzi.
- e) Ennek az egyensúlyhiánynak, a feladatok ilyen mennyiségének és torlódásának az előzőeken túlmutató talán legkritikusabb veszélye, hogy veszélyezteti a MAB munkája minőségét, pontosságát, alaposságát és megbízhatóságát. Erre pedig a szervezet az eddigiekben nem csak kényesen, de többnyire eredményesen ügyelt.

4. Belső szervezetünk

- a) Munkánkat a Szervezeti és működési szabályzatnak megfelelő rendben és formákban végeztük. Ez több mint félezer ember,

szakértők, 19 képzési ági és 11 más bizottság elnökei és tagjai, az elnökség és a plénum munkájának szervezését és összehangolását igényli. Bár a szervezés sem egyszerű logisztikai feladat (nehéz infrastrukturális feltételek mellett különösen), de a tartalmi összehangolás, a minőség harmonizált felfogása és érvényesítése rendszerint lényegesen nehezebb és bonyolultabb. És ezt a harmonizált felfogást nem csak a MAB-on belül, hanem „lefelé”, az intézmények, és „felfelé”, a minisztérium irányába is sugallnunk, sőt sugározniuk kell. Nem kétséges, ez utóbbiban vannak még közös teendőink, de úgy vélem, a meglévő kölcsönös jóakarattal valós lehetőségeink vannak.

- b) E helyen is őszinte elismerésemet és köszönetemet fejezem a **titkárság** vezetőinek és munkatársainak: lelkiismeretességüket, felelősségüket, szakértelmüket jó érzéssel nyugtázom, vállalt és végzett munkájuk mennyisége, feszítettsége és anyagi elismerhetősége miatt kevésbé nyugodt a lelkiismeretem: remélem, hogy ezzel már nem sokáig kell a MAB rengeteg feladata miatt kényszerűen visszaélnem.
- c) A MAB **Felülvizsgálati Bizottságának** tevékenysége során kialakult állásfoglalásokat tudomásul vettük és elfogadtuk. Az FvB elnöke és tagjai nagy tapasztalatuk révén több kérdésben tanácsokkal is segítettek a testület munkáját. Tárgyszerűbb és a maga síkján fontos a MAB számára a **Felügyelő Bizottság** tevékenysége. Mindkét testület elnöke rendszeres résztvevője a MAB plénum nyilvános szakaszának.
- d) El kell ismernem, késésben voltunk és vagyunk a magyar és a nemzetközi tanácsadó testület munkájának megszervezésével. Az utóbbi bekapcsolását az ESG előírta külső értékelésbe már sikerült megoldani.
- e) Etikai bizottságunknak eddig nem volt feladata, ilyen vizsgálatra a MAB tagok egy éves tevékenysége során nem volt szükség.

5. Kapcsolatrendszerünk

Kapcsolatainkat röviden, de érdemben minősítve sokoldalúnak, korrektnek és hasznosnak tartom. Partnereink:

- a) Az **Oktatási és Kulturális Minisztérium** vezetőivel és munkatársaival szükség szerint konzultáltunk, tisztáztunk felmerülő értelmezési vagy tartalmi problémákat. Ez

a legtöbb esetben eredményes volt, kivételt az Oktatási Hivatal néhány ügyben tanúsított merev álláspontja jelentett. Ezek során tiszteletben tartottuk egymás hatáskörét és kompetenciáját. A MAB nemzetközi értékelésének gesztori szerepét és költségeit az OKM vállalta és végzi – a Magyar Rektori Konferencia közreműködésével.

- b) A **Magyar Rektori Konferencia** fórumán a MAB elnöke indokolt esetben lehetőséget kapott a testület álláspontjának, elképzeléseink ismertetésére. Az MRK rendszeres meghívottja a MAB plénum ülései nyilvános szakaszának. A két elnök gyakori konzultációja révén a testületek kapcsolata rendszeres és tartalmas.
- c) A **Felsőoktatási és Tudományos Tanács** és a MAB kapcsolata ugyancsak rendezett. Mind az elnökök, mind a főtitkárok folyamatos munkakapcsolatot tartanak.
- d) Az **Országos Doktori Tanáccsal** együttműködve hoztuk létre a www.doktori.hu közös adatbázist annak érdekében, hogy az intézmények, doktori iskolák és az oktatók egyszeri adatbevitellel mindkét testület igényeit biztosítsák. Az adatbázist az egyetemek doktori iskolái igen rövid idő, néhány hónap alatt teljes mértékben feltöltötték és ezzel létrejött a magyar felsőoktatás teljesítményének eddig nem létező nyilvános tükrö. Az értékelés most először úgy történik, hogy az adatok és az értékelések egyaránt nyilvánosak. Ez mindkét oldal számára újszerű felelősséget és kötelezettséget jelent.
- e) A **Nemzeti Bologna Bizottság** felkérte tagjai sorába a MAB elnökét is. Az NBB mindenek előtt a bolognai folyamat hazai elemzését és az erről összeállítandó EU jelentéseket gondolja, így hasznos információkat nyújt a MAB munkájához. Sajnos, a MAB számára sok gondot okozó szakirányok kérdésében az NBB sem tudott eddig megnyugtató javaslatot vagy megoldási tervet kialakítani. Ez és a közös képzések bizonytalan jogszabályi háttere okoz rendszeres problémát a MAB munkájában, amihez sürgős jogszabályi rendezésre van szükség.
- f) A **Doktoranduszok Országos Szövetsége** rendszeresen képviselteti magát a MAB plénumán. Néhány konstruktív javaslatukat és közreműködésüket a doktori szabályzatok értékelésében örömmel vettük.

- g) A *Hallgatói Önkormányzatok Országos Szövetségével* fenntartott kapcsolatunk legfontosabb eleme a hallgatói képviselő részvétele az intézményi látogató bizottságokban. Többségük aktív és hasznos partnere volt az akkreditációs eljárásban.
- h) Kapcsolataink sorában igazából legfontosabbak maguk a *felsőoktatási intézmények*. Az ő tevékenységük értékelése és segítése a MAB elsődleges feladata. Úgy vélem, a magyar felsőoktatás egészében szükségesnek és hasznosnak tartja a MAB tevékenységét, az említett szerepköröket, de joggal igényli, hogy ezt színvonalasan és tárgyilagosan végezzük. Ennek érdekében megértést tanúsít a jelen helyzetben nem ritkán előforduló időeltolódásokban, ám kevésbé toleráns a MAB állásfoglalások érvrendszerének gyengeségeiben, kö-

vetkezetlenségeiben. Összességében ezt a kapcsolatrendszert stabilnak és rendezettnek tartom.

- i) Kapcsolatunkat a nyilvánossággal minde- nek előtt a www.mab.hu honlap jelenti, amin minden MAB határozatot, állásfoglalást, információt közreadunk. A nyilvánosság klasszikus formáját a rendszeresen kiadott *Akkreditációs Értesítő*, az *Évkönyv* és az éves, nyilvános *Közhasznúsági jelentés* biztosítja.

6. Összegzés

Élve azzal a lehetőséggel, hogy a nemzetközi külső értékelés számára készített önértékelési jelentésünk tartalmazza a MAB CSWOT analízisét, ezt most, bár nem egy évre vonatkozik, viszont igazán aktuális, idemácsolom.

Strengths	Weaknesses
<ul style="list-style-type: none"> • Commitment on the part of the HAC membership to ensure the quality of higher education • Dynamic and competent leadership • Experience from active international presence of some members and staff feeds back into HAC process • In spite of occasional criticism the HAC is a generally respected player in Hungarian higher education • Activities embedded in structured legal framework, in this sense transparency and acceptance in higher education community • Experience, proficiency and work ethic of staff members • International embeddedness and up-to-date knowledge of trends 	<ul style="list-style-type: none"> • Too many tasks for given resources, which may hamper quality work • Consistency of decisions varies occasionally, both between the decision-making levels and over time • Given the hierarchical decision-making structure there is not always enough time to consider middle- and upperlevel decisions thoroughly enough • Internal quality assurance is not sufficiently comprehensive, quality loop and emphasis on feedback and action on established weaknesses are not adequately integrated into the system • Lack of willingness of external experts to be thoroughly trained • No research on effectiveness of processes • No adequate dissemination of information about the HAC and accreditation to the wider public beyond posting on website
Opportunities	Threats
<ul style="list-style-type: none"> • Strengthening output evaluation • Overly rigid legal framework inhibits (more consistent consideration of employers' views) • Improvement of transparency and consistency in decision-making • More steady workload once the tasks following from the implementation of the Bologna process are accomplished • Exploitation of database and Internet possibilities in every-day work and reduction of paper-based work 	<ul style="list-style-type: none"> • Overly rigid legal framework inhibits flexibility to change • Too many areas require either ex post or ex ante accreditation (or both), resulting in accreditation "overkill" • Under financing of HAC • Rushed transformation of the higher education environment leads to inconsistencies in regulations and content <ul style="list-style-type: none"> ○ Contradictions and loopholes in legislation ○ Hurried decisions in HAC that lead to in-

<ul style="list-style-type: none"> • Increase in public awareness of the HAC's work and implementation of public feedback • Competition from (international) quality assurance organizations flexibility to change 	<p>consistencies that are hard to remedy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inability to restrain burgeoning of ever new degree programs • Threat of fragmentation of master programs and specialties • The strong motivation, due mostly to financing structure, by higher education institutions to put quantity (student numbers, numbers of programs, etc.) above quality • General drop in higher education quality mainly due to mass education and low quality secondary education
--	---

7. MAB döntések 2005-2007, év és döntési típusok szerint

Döntés típusa	2005	2006	2007	Összesen
Új intézmény létesítése	1	3	7	11
Új kar létesítése	4	7	0	11
Külföldi intézmény Mo.-i működése	4	4	4	12
Alapszak létesítés	42	35	4	81
Mesterszak létesítés	28	125	208	361
Alapszak indítás	603	142	97	842
Mesterszak indítás	–	74	252	326
Doktori iskola létesítés	3	7	2	12
Véleményezett egyetemi tanári pályázat	237	152	171	560
2. körös intézményi akkreditáció*	7	42	33	82
Párhuzamos akkreditáció**	–	90	–	90
Összesen	929	681	778	2388

*2005: 2 intézmény – 5 kar

2006: 15 intézmény – 27 kar

2007: 12 intézmény – 21 kar

**2006: szakok + szakirányú továbbképzések + doktori iskolák

állatorvos: 8

általános orvos: 33

fogorvos: 1

gyógyszerész: 4

jogász: 44

A beszámolóban nem említettem neveket. Szándékosan, mert természetesen vannak olykor igen nagy különbségek is teljesítményekben és érdemekben (szinte kivétel nélkül csak „felfelé”), de a határt a konkrét nevek és az általános alany között nem tudnám jó szívvel és biztonsággal megvonni. [A titkárság munkatársairól ezt a főtitkári beszámoló megteszi.] Úgy vélem, hogy 2007-ben a MAB összességében jó irányú, de nehéz és fárasztó úton indult el és halad. Az első év tapasztalataiban biztatást, mi több, garanciát látok arra, hogy ezt 2008-ban legalább ilyen eredményesen és színvonalasan fogjuk végezni a magyar felsőoktatás jobb, európai minősége érdekében.

Budapest, 2008. március 6.

Bazsa György
a MAB elnöke

A 2007. év legfontosabb határozatai (megtekinthetők a www.mab.hu honlapon):

1. A MAB stratégiájának alapjai a 2007-2009 ciklusra – 2007/4/II.
2. A doktori iskolák létesítésének és működésének akkreditációs követelményei – 2007/5/V.
3. A mesterképzésekbe való belépés feltételei – 2007/6/V.
4. A mesterszak létesítési és indítási beadványok véleményezéséről – 2007/6/VIII.
5. A MAB állásfoglalása a tanári mesterszak szakterületi moduljainak 2007. áprilisi tervezetéről – 2007/6/VIII/5.
6. Doktori iskolák határozott idejű akkreditációjának felülvizsgálata, időközi ellenőrzés – 2007/7/XIII/1.
7. Egyetemi tanári pályázatok értékelésének pontrendszere – 2007/8/III.
8. A tanári záróvizsga tantervi helye, tartalma és lebonyolításának módja – 2007/9/VI.
9. A szakindítások módosított akkreditációs követelményei – 2007/10/V.

Melléklet:

A MAB Nemzetközi szerepe és tevékenysége

A MAB megalakulásától (1993) kezdve megkülönböztetett figyelmet fordít tevékenységének nemzetközi beágyazottságára. Ennek tükröződése a kezdetektől a MAB mellett működő Nemzetközi Tanácsadó Testület, a nemzetközi szervezetekben vállalt aktív, gyakran vezető szerep, a számos konferencia és munkaértekezlet részvétel és előadás, cikkek, tanulmányok, s nem utolsósorban a MAB minőségvizsgálati módszereinek, eljárásainak és egész működésének nemzetközi harmonizációja.

Az alábbiakban rövid, csupán felsorolásszerű áttekintést adunk a MAB nemzetközi szerepéről és tevékenységéről, valamint a nemzetközi dimenzió érvényesüléséről a MAB munkájában.

I. MAB ELJÁRÁSOK ÉS MÓDSZERTAN, MAB MŰKÖDÉS

A MAB tevékenységének kezdeteitől figyeli, követi – sőt, mondhatjuk – alakítja is a felsőoktatási minőségbiztosítás nemzetközi fejleményeit. Ezeket és a külföldi országok, a társügynökségek gyakorlatát messzemenően figyelembe véve alakította ki módszereit és eljárásait, s azok mindmáig harmóniában voltak és vannak az általános európai gyakorlattal, a közelmúltban elfogadott *Európai Minőségbiztosítási Sztenderdek és Irányelvek*-kel (ESG). A legfontosabb módszertani, eljárásbeli és működési szempontok itt a következők:

- a) A MAB mint külső értékelést végző szervezet és az általa alkalmazott szakértők és munkatársak függetlensége.
- b) A MAB tagok, szakértők és munkatársak szakmai felkészültsége, hozzáértése, rendszeres képzésük és önképzésük.
- c) A jogszabályi háttérre épülő cél- és tevékenységrendszer, közzétett és időszakonként felülvizsgált stratégia.
- d) Pontosán definiált összeférhetlenségi szabályok, nemzetközileg is releváns (több ízben példaként használt) *Etikai Kódex*.
- e) Szükség esetén külföldi szakértők bevonása az akkreditációs vizsgálatokba (korlátozott anyagi lehetőségeink ennek sajnos határt szabnak).

- f) A hallgatók bevonása az értékelési tevékenységbe, megkérdezettként és a Látogató Bizottságok tagjaiként is.
- g) Az eljárások és módszerek, valamint az akkreditációs követelmények teljes nyilvánossága.
- h) A MAB határozatok és az intézményi akkreditációs jelentések nyilvánossága.
- i) Az értékelések ciklikussága, szükség esetén közbülső és követő vizsgálatok végrehajtása.
- j) Az érdekeltek és a széles nyilvánosság rendszeres tájékoztatása a MAB tevékenységéről: MAB honlap, *Akkreditációs Értesítő*, évkönyv (elnöki és főtítkári beszámolókkal), angol nyelvű éves beszámoló, időszakonkénti nagyobb lélegzetű összegző-áttekintő beszámoló a Parlamentnek.
- k) Az intézményi és párhuzamos akkreditációs vizsgálatokban alkalmazott módszertan:
  - az érintett intézmény, szak stb. önértékelése,
  - külső szakértői panel általi értékelés hallgatói tagokkal, helyszíni látogatással,
  - határozatok, minőségjavítási javaslatokat is tartalmazó jelentések közzététele,
  - követő vizsgálatok.
- l) Az akkreditációs minimumkövetelményeknek való megfelelésen túl a kiemelkedő minőség elismerése, *Kiválósági hely* pályázatok meghirdetése.
- m) A szakértői vélemények, határozatok törvény által biztosított felülvizsgálati lehetősége, a MAB-hoz tartozó, de a MAB testületétől függetlenül működő *Felülvizsgálati Bizottság*.
- n) A MAB belső minőségbiztosítási mechanizmusai: eljárások és folyamatok rögzítése; összeférhetlenség szabályozása; rendszeres belső és külső visszacsatolás; ezekre való reflexió; folyamatba épített belső ellenőrzés; a gazdálkodás szabályosságának és adekvátságának külső, független Felügyelő Bizottság általi ellenőrzése; a MAB külső értékelése.
- o) Aktív hazai és nemzetközi kapcsolatok, részvétel nemzetközi hálózatok munkájában.

II. NEMZETKÖZI VONATKOZÁSÚ JOGSZABÁLYOK, EGYEZMÉNYEK VÉLEMÉNYEZÉSE

A MAB az 1993. évi LXXX Ftv. 81 § (1) i) értelmében véleményt nyilvánított oklevelek egyenértékűségét tárgyaló nemzetközi egyezmény-tervezetetről, illetve a 2005. évi CXXXIX. Ftv. 109. § (1) e) értelmében „figyelemmel kíséri az ágazati minőségfejlesztési rendszer harmonizációját az Európai Felsőoktatási Térség felsőoktatási rendszereivel”. Ennek keretében legutóbb véleményezte az OKM felkérésére az Európai Bizottság által megfogalmazott európai szakoktatási és szakképzési kreditrendszer (ECVET) valamint Európai Képesítési Keretrendszer munkadokumentumait. Utóbbi témában a MAB az OKM meghívására részt vett a 2006-os, Budapesten tartott nemzetközi konferencián és 2007 tavaszán az ENQA által szervezett dublini munkaértekezleten.

III. Nemzetközi Tanácsadó Testület

A MAB 1993-as megalakulása óta eredményesen működik a MAB *Nemzetközi Tanácsadó Testülete* (NTT). Tagjai között az európai és észak-amerikai felsőoktatás és felsőoktatási minőségbiztosítás vezető, elismert személyiségei voltak illetve vannak. (Pl. az ENQA korábbi elnöke, az EUA korábbi elnöke, az amerikai CHEA elnöke, korábbi rektorok, rektori konferencia elnökök, európai társügynökségek elnökei és vezető szakértői.) A 9-11 tagú NTT évente, több napos magyarországi program keretében teljes körűen áttekintette a MAB munkáját, s a működést segítő, részletes ajánlásokat fogalmazott meg, melyek teljesítését a következő évi ülés alkalmával számon kérte. Az NTT ülésein nem egyszer az is előfordult, hogy az illusztris tagokból álló testület az elmélyült diszkusszió lehetőségével élve a MAB tevékenysége kapcsán azon jóval túlmutató, európai illetve még szélesebb nemzetközi relevanciájú kérdéseket vitatott meg. Az NTT összetétele, a munkájáról szóló ismertetés és ajánlásaik a MAB honlapján hozzáférhetőek.

IV. RÉSZVÉTEL NEMZETKÖZI SZERVEZETEK MUNKÁJÁBAN, NEMZETKÖZI PROJEKTEKBEN

1. A MAB már OAB-ként fontos szerepet játszott a felsőoktatási minőségbiztosítás nemzetközi porondján, korán szerzett nemzetközi elismertséget, melyet mindmáig fenntart.

- a) A MAB 1998-2000 között részt vett a „*Phare Multi-Country Program*”-ban, mely egy nemzetközi konzorcium keretében a felsőoktatási intézmények minőségbiztosításának európai harmonizációjára irányult.
  - b) Ehhez kapcsolódóan a MAB a Világbank támogatásával magyarra fordította és terjesztette az akkor még kevésbé ismert felsőoktatási minőségbiztosítást bemutató nemzetközi kézikönyvet és egynapos konferenciát szervezett felsőoktatási intézmények képviselői számára a Professzorok Házában.
  - c) Az un. „*Legislative Reform Program*” az Európai Tanács (*Council of Europe*) rendszerváltás utáni felsőoktatási jogi kereteket megfogalmazó programban Róna-Tas András, a MAB akkori elnöke vett részt, s fogadta a CoE képviselőjét.
  - d) Az **EAIR** (*European Higher Education Society*, korábban *European Association for Institutional Research*), több száz részvevős éves konferenciáin a MAB rendszeresen képviseltette magát. Rozsnyai Krisztina a 2002-es prágai ülés minőségbiztosítási szekciójának vezetője volt. Az EAIR konferenciákon, mint több más nemzetközi rendezvényen, a MAB 2003-tól forráshiány miatt már nem tudott sajátos részt venni. (Az természetesen csak véletlen, hogy Bazsa György, a MAB jelenlegi elnöke az utóbbi 3 évben, mint az FTT elnöke, részt vett ezeken az EAIR konferenciákon.)
2. **ENQA** (*European Association of Quality Assurance Agencies*): az Európai Felsőoktatási Térség meghatározó jelentőségű, politikaformáló minőségbiztosítási szervezete.
- a) Már az ENQA hálózatként működő elődszervezetének is tagja volt a MAB 2001-től. A 2004-es szövetséggé alakuláskor a MAB alapító tag volt, és teljes jogú tag ma is.
  - b) Az ENQA 2003-as közgyűlését a MAB szervezésében Budapesten tartotta.
  - c) Az ENQA korábbi vezető szervében (*Steering Committee*) Róna-Tas András, a MAB alapító elnöke dolgozott (2001-2003), majd pedig Szántó Tibor, MAB főtitkára lett 2004 tavasza óta az ENQA Board tagja.
  - d) A MAB több ENQA projektben vett részt. Így pl. az Európai Felsőoktatási Térség

meghatározó minőségügyi dokumentumának a kidolgozásában (*ESG: Standards and Guidelines for Quality Assurance in the EHEA*, ez a bergeni miniszteri értekezleten elfogadott *Európai Minőségbiztosítási Standardok és Irányelvek* c. dokumentum); a *Quality Convergence Study* projektben (2002-2003); a TEEP 2 projektben (2004-06), mely az *Erasmus Mundus* közös mesterképzések nemzetközi értékelését végezte.

- e) A MAB képviselői részt vesznek az ENQA éves közgyűlésein, s különböző egyéb konferenciáin, munkaértekezletein, rendszeresen előadást tartva, szekciót vezetve.

3. INQAAHE (*International Network of Quality Assurance Agencies in Higher Education*): a felsőoktatási minőségbiztosítási ügynökségek világszervezete.

- a) A MAB teljes jogú tagja a felsőoktatási minőségbiztosítás világszervezetének.
- b) Az INQAAHE a kétévenkénti közgyűlések közötti első munkaértekezletét (*workshop*) a MAB javaslatára, meghívására és szervezésében 2000-ben Budapesten tartotta.
- c) Az INQAAHE Board-jában Róna-Tas András (1999-2001), majd Szántó Tibor (2004-2007) dolgozott. Ők vezették Board tagságuk idején a 2000-es budapesti, illetve a 2006-os hágai INQAAHE *workshop* szakmai szervező bizottságát.
- d) A MAB képviselői részt vesznek az INQAAHE kétévi közgyűlésein és konferenciáin (páratlan évek), valamint tagsági munkaértekezletein (páros évek), előadást tartva, legutóbb (Toronto 2007) plenáris ülést elnökölve.

4. CEE Network: Közép- és Kelet-európai Felsőoktatási Minőségbiztosítási Ügynökségek Hálózata.

- a) A MAB a CEEN kezdeményező, alapító tagja. A jelenlegi szervezet elődjének első ülését 2000-ben a MAB hívta össze Budapesten.
- b) Róna-Tas András a CEE elődszervezetének elnöke, majd a *Steering Committee* tagja volt 2006 májusáig.
- c) A MAB külügyi szakreferense, Rozsnyai Krisztina a kezdetektől mindmáig a CEEN főtitkára. A Hálózat titkársági hátterét a MAB biztosítja.

- d) A MAB képviselői részt vesznek a CEEN kétévi közgyűlésein (páros évek), s munkaértekezletein (évenként), rendszeresen előadást tartva, szekciót vezetve.

5. EUA (*European University Association, korábban CRE*): az *Európai Egyetemek Szövetsége*.

- a) Az EUA intézményértékelési programjában Róna-Tas András és Bazsa György hosszú ideig értékelő szakértőként vett részt, Rozsnyai Krisztina pedig látogató bizottsági titkárként dolgozik. (A titkár felelőssége az értékelő jelentések megszervezése is.)
- b) Az EUA intézményértékelési program *Steering Committee* tagja Róna-Tas András (2005 nyaráig), majd 2007-től Rozsnyai Krisztina.
- c) A MAB képviselői időszakonként részt vesznek az EUA konferenciáin, előadást tartva, legutóbb (Lisszabon, 2007) szekciótitkárként.

V. SZAKÉRTŐK KÜLDÉSE, TOVÁBBKÉPZÉSEK, ÜGYNÖKSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK, KONFERENCIÁK

- a) A MAB többször adott szakértőt, köztük korábbi és jelenlegi MAB tagokat, társügynökségek felkérésére helyszíni programértékelésekhez Albániában, Észtországban, Litvániában, továbbá – az ENQA felkérésére – társügynökségek (pl. az egyik osztrák társügynökség) külső értékelésére.
- b) Külföldi felkérésre alkalmanként a titkárság munkatársai is ellátnak egyéni szakértői tevékenységet. Rozsnyai Krisztinát legutóbb pl. a német szövetségi ügynökség, az *Akkreditierungsrat* külső értékelését végző szakértői panel tagjának kérték fel, Szántó Tibor a horvát társügynökség munkáját segíti egy nemzetközi team tagjaként.
- c) Több társügynökség (albán, holland-flamand, horvát) küldöttségét fogadtuk tapasztalatcserére, konzultációkra, hazai intézményi akkreditációs látogatások megfigyelésére.
- d) Rendszeresen szemináriumokat, előadásokat tartunk társügynökségeknél szerte Európában és számos rendezvényen, konferencián.
- e) Az Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem közbülső eljárási értékelését részben a bajor társügynökség

(ACQUIN) vizsgálatával összehangoltan végeztük 2005-2006-ban.

- f) Munkánk eredményeiről a konferencia előadások mellett nemzetközi publikációkban is beszámolunk.¹

VI. NEMZETKÖZI KÜLSŐ ÉRTÉKELÉS

- a) A MAB a világon az elsők között végeztette el saját munkájának független nemzetközi külső értékelését (1999-2000). Ennek dokumentumait honlapján közzétette és kiadványként is megjelentette és terjesztette.
- b) A 2007-es londoni miniszteri értekezlete után, a miniszterek döntésével, zöld utat kapott a **Register of European Higher Education Quality Assurance Agencies** létrehozása. Annak érdekében, hogy ebbe az elsők között a MAB is felvételt nyerjen, már elkezdtek az előkészületeket a következő nemzetközi külső értékelésre, melyet 2008-ra ütemeztünk.

A MAB felfogása a „nemzetközi ügynökség” kérdésében.

VII. „NEMZETKÖZI ÜGYNÖKSÉG” – MA:

- a. A fenti tényekkel és tevékenységekkel együtt is a MAB ma hivatalosan nem nemzetközi ügynökség. Mind a Maastrichti Szerződés, mind a jelenlegi Európai Felsőoktatási Térség nemzeti ügynökségeket ismer, amelyeknek országhatárokon túlnyúló, nemzetközi kompetenciái és funkciói vannak, illetve lehetnek. A határokon átnyúló, nemzetközi funkciók kritériumai, ezek elfogadásának szabályai – részben a **Register**-rel összefüggésben – most alakulnak ki. Itt az ENQA mellett az Európai Egyetemek Szövetsége (EUA), az Európai Nem-

egyetemi Felsőoktatási Intézmények Szövetsége (EURASHE) és az Európai Diák-szövetség vesz részt. E kritériumok kialakításában a MAB mint az ENQA tagja aktívan részt vesz. Szükségesnek tartjuk, hogy az említett szervezetekben aktív magyar képviseltek közös stratégiát dolgozzanak ki.

- b. A magyar intézmények külföldön folytatott székhelyen kívüli képzéseitől eltekintve a MAB nem végez minőségértékelési munkát külföldön. (A MAB-hoz hasonló nemzeti szintű ügynökségek közül „igazi” nemzetközi ügynökségnek Európában – informálisan – talán csak a holland-flamand NVAO-t lehet tekinteni, mert hivatalosan ilyen minősítés nincs.)
- c. A MAB-nak az első ciklusban még volt két külföldi tagja, jelenleg nincs. Egyrészt a törvény csak hazai szervezeteknek biztosít delegálási jogot, másrészt a külföldi tagok számottevő költségtöbbletet jelentenek, amit a MAB mostani költségvetése nem bír el.
- d. A MAB jelenleg is kér fel külföldi és határainkon túli magyar professzorokat vezető szerepre (Látogató Bizottsági elnökség, tagság) az akkreditációs eljárásokban.
- e. A MAB a hatályos Ftv alapján jelenleg is szakértői véleményt ad a külföldi felsőoktatási intézmények magyarországi működési engedélyének kiadásához.

VIII. „NEMZETI ÜGYNÖKSÉG – NEMZETKÖZI FUNKCIÓK” – HOLNAP

- a) A MAB elvileg és potenciálisan is kész további nemzetközi értékelési funkciók felvállalására, a MAB működésének ez irányú átalakítására. A MAB tagok kvalitásai, a titkárság vezető munkatársai ehhez megfelelő ismeretekkel, készségekkel rendelkeznek. Természetesen egy ilyen professzionális minőségügyi átalakítás több megoldandó kérdést vet fel, és részletes előkészítést igényel.
- b) A V.b) pont szerint elindítottuk a második nemzetközi értékelési eljárást annak érdekében, hogy a MAB bekerüljön az európai **Register**-be és ezzel nemzetközi akkreditációs ügynökségi funkciókat is vállalhasson.
- c) A MAB örömmel veszi, ha törvényes úton lehetőség lesz külföldi szakemberek MAB tagságára. (Tág jogi értelmezésben nem kizárt, hogy a delegáló szervezetek ezt

¹ Lásd pl. Alesi, B., Rozsnyai, C., Szanto, T.: „Ungarn“ In: *Bachelor- und Master-Studiengänge in ausgewählten Ländern Europas im Vergleich zu Deutschland*. Bonn – Berlin: Bundesministerium für Bildung und Forschung, 2005. pp. 79-89. Szanto, T.R.: „Evaluations of the Third Kind: External evaluations of external quality assurance agencies” *Quality in Higher Education* (11) 2005 No 3. pp. 184-193.
Rozsnyai, C.: „Qualitätssicherung in Ungarn” In: *Handbuch Qualität Studium und Lehre*. Raabe Verlag, Berlin. 2006. Looseleaf.
Alesi, B., Rozsnyai, C., Szántó, T.: „The Implementation of Bachelor and Master Programmes in Hungary” *European Journal of Education*, Vol. 42, 2007 No. 3, pp. 395-409.

most is megtehetik/megtehetnék volna.) E tekintetben figyelembe kell venni, hogy magyarul nem beszélő külföldi szakemberek érdemi részvétele az akkreditációs eljárásokban a magyar felsőoktatási intézményektől (elsősorban) angol nyelvű adatnyilvántartást és beadványokat igényelne.

- d) A nemzetközi funkciókat is ellátó ügynökségi státusz eléréséhez – annak feladat-spektrumától függően – több tíz millió forintos egyszeri és, legalábbis egy hosszabb átmeneti időre, a jelenleginél lényegesen nagyobb folyamatos költségvetési támogatás szükséges.
- e) A MAB nemzetközi szerepvállalásának további erősítését mind a közös képzések (*Joint Degrees*) akkreditációja, mind a szakma specifikus nemzetközi akkreditációk szerepének, jelentőségének a növekedése is igényli.

IX. ÖSSZEGZŐ ÉRTÉKELÉS

A MAB – történetében és gyakorlatában is – összefoglalóan bemutatott felfogása, helyzete és tevékenysége alapján biztonsággal megfogalmazhatjuk, hogy a MAB integráns része az európai felsőoktatási minőségügy minden lé-

nyeges elemének, egyike az ismert és elismert, aktív nemzetközi kapcsolatrendszerrel működő nemzeti minőségügyi szervezeteknek. A MAB nemzetközi jellegének, szerepének további erősítése egyúttal elősegíti a magyar felsőoktatás minőségének, európai beágyazottságának a növekedését. A MAB ilyen értelmű továbbfejlesztésére és színvonalas tevékenységére a közeli és távolabbi jövőben is biztonsággal számíthat a magyar felsőoktatás minden szegmense.

Budapest, 2007. augusztus 28.

Dr. Bazsa György

Mellékletek:

The External Evaluation of the Hungarian Accreditation Committee

A MAB Nemzetközi Tanácsadó Testületének ajánlásai (2004, 2005, 2006)

Tájékoztató a MAB 2006. évi működéséről (MAB évkönyv, benne elnöki és főtítkári beszámolók, nemzetközi vonatkozásokat is taglalva)

Lásd még a MAB honlapját: www.mab.hu , <http://www.mab.hu/english/index.html>

Bölcsész alapszak szakképzettségek angol elnevezése

2008/2/VIII. sz. MAB határozat (08.02.29.)
Az **összes bölcsész alapszak (BA) szakképzettségének angol fordítása aggályos, mivel a "Philologist" szó nem fordítása a "bölcsész"-nek. Ezt tehát az összes bölcsész végzettség angol nyelvű megnevezésében javítani kell. A KKK-ban ilyen kontextusban szereplő "Philologist" minden esetben lecserélhető a "BA in" kifejezésre.**

Ami a szabad bölcsész szakokat illeti, a KKK-ban található angol nyelvű megnevezés, úgymint *Aesthetics, Ethics, Religious Studies, Film Theory and History, Communication and Media Sciences, Art History, Philologist with Specialization in Philosophy, HELYETT* javasolt elnevezések:

BA in Humanities, with specialization in

- *Philosophy*
- *Aesthetics*
- *Ethics*
- *Religious Studies*
- *Film Theory and History*
- *Communication and Media Studies* (Communication and Media Sciences HELYETT)
- *Art History*

A MAB levélben fordul az OKM-hez, hogy az alapszakok felülvizsgálatakor helyesbítse a szakok elnevezéseit a fentiek szerint.

Javaslatok új tudományágakra

2008/3/V/2. sz. MAB határozat (08.03.28.)
A plénum **támogatta**, hogy a doktori képzésben kutatási területként szerepelhet az infobionika és a nanotechnológia. **Nem támogatta**, hogy

ezek tudományágakként megjelenjenek. A gazdaság- és természettudomány új tudományágként való szerepeltetését sem támogatta.

SZEMÉLYI HÍREK

Zeneművészeti LB tagjai a művészeti szakok párhuzamos vizsgálatában

2008/1/X/1. sz. MAB határozat (08.01.25.)

Dobszay László, a zeneművészeti képzések párhuzamos akkreditációs eljárását végző LB elnöke javaslata az LB tagjaira:**Erőd Iván**, prof. emeritus, zeneszerző, zongora, Bécs, Musikuniversität**Hadady László**, kamarazene és pedagógia tanára, oboaművész Párizsi Zeneakadémia**Nicholas Clapton**, magánének London–Oxford, Liszt Ferenc Kamarazenekar**Komlós Katalin**, DSc, zongora, zeneelmélet MTA Zenetud. Biz. tagja, LFZE tszvez.**Rácz Zoltán**, egyetemi docens, ütőhangszerek, zongora Amadinda Ütőegyüttes, LFZE**Csalog Gábor**, zongora Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanára**Rolla János**, hangversenymester, hegedűművész Liszt Ferenc Kamarazenekar, Kossuth díj, Magyar Köztársasági Érdemrend, Francia Becsületrend Lovagja**Hamar Zsolt**, karmester, zeneszerző, művészeti igazgató Pannon Filharmonikusok**Huszár Lajos**, egyetemi tanár, zeneszerző Szegedi Tudományegyetem Erkel díj, Bartók-Pásztori díj**Matuz István**, tszv. egy. tan., zeneszerző, fuvalaművész, Debreceni Egyetem, Fafívós tsz. Érdemes művész, Kiváló művész, Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztje**Dolinszky Miklós**, egyetemi tanár, zenetörténész, esszéista PTE Művészeti Kar MTA Zenetudományi Int. tud. mts**Egyházi felsőoktatási intézményeket látogató LB tagjai az intézmény-akkreditáció 2. körében 2007/08**

2008/1/X/2. sz. MAB határozat (08.01.25.)

LB elnök	LB tagok	Intézmények
Staller Tamás tszv. egyetemi tanár (OR-ZSE)	Porció Tibor CSc, e. doc. (SzTE) Kovács Árpád (min. bizt.) + HÖÖK képviselők	A Tan Kapuja Buddhista Főiskola Pünkösdi Teológiai Akadémia Sola Scriptura Teológiai Főiskola Szent Pál Akadémia, Wesley János Lelkészképző Főiskola
Dolhai Lajos rektorhelyettes (Egri Hittud. Főisk.)	Győri István CSc (SRTA, e.t.) Topár József (min. bizt.) + HÖÖK képviselők	Baptista Teológiai Akadémia Esztergomi Hittudományi Főiskola Pápai Református Teológiai Akadémia Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola

Változás a Föld-és környezettudományi bizottság személyi összetételében

2008/1/X/3a. sz. MAB határozat (08.01.25.)

A Föld-és környezettudományi bizottság személyi összetételében lemondás miatt változás a bizottsági elnök, Padisák Judit javaslatára:

Illés Iván DSc, (ELTE, TTK, Általános Gazdaságföldrajzi tsz.) helyett: **Kovács Zoltán** DSc, tszv. egyetemi tanár, SzTE, a Gazdaság- és társadalomföldrajzi tsz.**Változás a Nyelvtudományi bizottság személyi összetételében**

2008/1/X/3b. sz. MAB határozat (08.01.25.)

Nyelvtudományi bizottság személyi összetételében lemondás miatt változás Kiss Jenő bizottsági elnök javaslatára: Berta Árpád DSc,

egyetemi tanár (SzTE, BTK) helyett: **Jeremiás Éva** DSc, tszv. egyetemi tanár, ELTE, BTK Iranisztika tsz.

MAB delegálás a FAT, ROP üléseire

2008/1/X/4. sz. MAB határozat (08.01.25.)
A Felnőttképzési Akkreditáló Testület (FAT), és a Regionális Operatív Program (ROP) ülésein való részvételre a MAB delegáltjai: FAT: Helgertné Szabó Ilona CSc, tszv. egyetemi do-

cens, a Károly Róbert Főiskola rektorhelyetese, ROP: Kis-Tóth Lajos PhD, főiskolai tanár, az Eszterházy Károly Főiskola rektorhelyetese.

A Művészetek bizottságának új tagja

2008/2/IX/1. sz. MAB határozat (08.02.29.)
A MAB Művészetek bizottsága új tagja **Farkasné Dobszay Ágnes** főiskolai docens, ELTE BTK Zenei tanszék.

A Hit- és vallástudományok bizottságának új tagja

2008/2/IX/2. sz. MAB határozat (08.02.29.)
A Hit- és vallástudományok bizottságának új tagja a Baptista Teológiai Akadémia vezetőjé-

nek javaslatára – (a korábban jelölt Almási Miklós rektor helyett): **Veres Sándor PhD** tszv. egyetemi tanár, Baptista Teológiai Akadémia.

A Doktori bizottság (további) új tagja

2008/2/IX/3. sz. MAB határozat (08.02.29.)
A Hit- és vallástudományok bizottságának javaslatára a Doktori bizottság új (további)

tagja **Szuromi Szabolcs PhD**, egyetemi tanár, PPKE.

A művészeti szakok párhuzamos vizsgálatát végző Képzőművészeti LB új tagja és bevont szakértője

2008/2/IX/4. sz. MAB határozat (08.02.29.)
Szirtes János egyetemi docens (MOME), Munkácsy-díjas képzőművész egészségi állapota miatt nem tudja vállalni a közreműködést, így helyette az LB új tagja: **Lovas Ilona** textilművész, képzőművész, Munkácsy-díjas és Erdemes művész, egyetemi docens, NyME Rajz Tsz.

A bizottság a restaurátor szak vizsgálatába külső szakértőt von be: **Szentkirályi Miklós dr.** habil., festő-restaurátor, kétszeres nívódíjas, a Szépművészeti Múzeum főrestaurátor-osztály vezetője.

Javaslat új MAB (al)bizottságokra a Kommunikáció- és médiatudományi bizottság, illetve az Andragógia albizottság létrehozására a Pedagógusképzési és pszichológiai bizottságon belül

2008/3/V/3. sz. MAB határozat (08.03.28.)
A plénum nem támogatta a MAB Kommunikáció- és médiatudományi bizottságának, ill. Andragógia megalakítását.

Ad hoc regionális bizottság

2008/3/VI/1. sz. MAB határozat (08.03.28.)
A MAB ad hoc regionális bizottsága:
Elnök: Mészáros Rezső MTA lev. tag SZTE

Tagok: Kerekes Sándor DSc, BCE; Lenkei Péter DSc, PTE; Padisák Judit DSc, PE; Pepó Péter DSc, DE.

A színház- és táncművészeti szakok párhuzamos vizsgálatát végző LB tagjai

2008/3/VI/2. sz. MAB határozat (08.08.28.)

Bán Zsófia egyetemi docens, irodalomtörténész, ELTE Angol-Amerikai Int. Amerikanisztika tsz.

Bazsányi Sándor, PhD, egyetemi docens, PPKE BTK Esztétika Tanszék

Hegedűs D. Géza tszv. egyetemi docens, színművész, rendező, Vígszínház-Pesti Színház,

SzFE Beszéd tsz. (érintettség miatt jelölése később visszavonva)

Rényi András PhD, egyetemi docens, ELTE Művészetelméleti és Médiakutatási Intézet

Tarján Tamás CSc, egyetemi docens, ELTE BTK Magyar Irodalom és Kultúratudományi Intézet

---

Változás a Miskolci Egyetem Látogató Bizottság összetételében

2008/3/VI/3. sz. MAB határozat (08.03.28.)

Berta Árpád elhunytá következtében új tag:
Almási Tibor CSc, dékán, SzTE BTK

Változás a Történelem Bizottság személyi összetételében

2008/3/VI/4. sz. MAB határozat (08.03.28.)

A Történelem bizottság személyi összetételében (órarendi elfoglaltsággal indokolt) lemondás miatt változás javasolt: **Karsai György** CSc,

tszv. egyetemi tanár, PTE, BTK helyett: **Pótó János** PhD, tud. főmunkatárs, osztályvezető MTA TTI Új és legújabbkori osztály

DOKTORI ISKOLÁK

Doktori iskolák törvényességi megfelelőségi vizsgálata

2008/2/IV/2. sz. MAB határozat (08.02.29.)
A MAB 2007/9/IV/1 sz. határozatát kiegészítve megerősíti, hogy a doktori iskolák törvényességi megfelelőségi vizsgálatát, valamint az új doktori iskolák létesítésének véleményezését

2007. december 22-től teljes mértékben, tehát a döntés-előkészítő szakértői-, képzési ági bizottsági- és doktori bizottsági véleményeket, javaslatokat is magába foglalóan a doktori adatbázisban végzi (www.doktori.hu).

Új doktori iskolák akkreditálása és működő doktori iskolák értékelése

2008/3/III/1. sz. MAB határozat (08.03.28.)

1. 3 új DI ügyében a plénum február 29-én döntött: 181, 183: igen, 184: nem.
2. 5 új DI ügyében március 28-án döntünk: 182, 185, 187, 189, 190. Közülük 4 DI lehetőséget kapott a publikációs követelmények törvényi megfeleltetésére.
3. A határozat
  - a. a DI egészére: M vagy NFM – rövid indoklással, s utalással a honlapra;
  - b. ennek részeként minden TT-jelöltre M, FM vagy NFM értékelést ad, indoklással
  - c. az akkreditáció hatálya: a „soron következő értékelésig”, legkésőbb 8 évig, azon belül *általános* vagy *konkrét* feltétellel;
  - d. TT-okra nem határozunk meg hatályt.
  - e. A DI kötelessége, hogy a törzstagok kora, közleményei, a képzésben és fozozatszerzésben mutatott teljesítménye alapján legalább 7 „M” törzstag (ezen belül 4 egyetemi tanár) folyamatos biztosítása.
  - f. Ezzel párhuzamosan a program rendszeresen figyeli és kijelzi az akkreditációs feltételek teljesülését vagy hiányát.
4. A MAB határozat az akkreditációról a www.mab.hu honlapon olvasható (folyamatosan, nem módosíthatóan).
  - a. Az új DI-k benyújtott adatairól és az akkreditációs eljárás eredményéről egy nem módosítható „*archív*” mentés készül. Ez későbbi vitás esetekben lehetőséget ad korábbi állapotok dokumentált feltárására. Most a 2007. november eleji állapotokat, ill. a 2008. február 29-i határozatokat rögzíti és őrzi. Az archivált változaton minden lapon/képernyő nézetben

- a. jól látható, hogy ez a mikori, rögzített/archivált változat, s nem a kurrens adatokat tartalmazza.
- b. Az *archivált* adatlap a MAB határozatok tárához tartozik.
- c. Az archív mentésben a DI adatlapon belül a nyilvános adatok két része:
  - az *első részben* minden DI *benyújtott adatai* eredeti formájukban időkorlát nélkül fennmaradnak a honlapon és megtekinthetők (ezen az első részen nem látszik MAB határozat);
  - a *második részben megjelenik és megmarad* - mind az akkreditált, mind a nem akkreditált DI-k esetén - a DI minden adatáról és a DI egészéről hozott MAB határozati elem;
  - ezen belül az akkreditált DI „M” törzstagjainak adatai nyilvánosak (+ MAB logó), a NFM törzstag-jelöltek neve és adatai itt nem jelennek meg. A megjelenő adatok mutatják, mire kapott a DI akkreditációt.
  - *nem-akkreditált* DI TT-jelöltjeinek adatai és a MAB vélemény nem nyilvánosak [v.ö. az egyetemi tanári pályázatok értékelését nem jelenítjük meg]
5. A MAB határozat megjelenik a www.doktori.hu honlapon a DI „élő” adatlapján is:
  - a. A DI egészéről hozott *határozat* minden értékelési szempont szerint nyilvános (de a munkafolyamat szakértői, KÁB és DB véleményei nem). Ezt a DI, értelemszerűen, nem változtathatja meg

- b. A *törzstagoknál* megjelenik a *MAB határozat (M, FM, NFM)*, annak száma és kelte. Az M-et színes, a FM-et halvány szürke MAB logó jelzi, a NFM nem kap külön elmarasztaló jelet. [A NFM TT-jelölt adatait a DI, ill. a személy leveheti.]
- c. A DI adatlapját 30 nap elteltével (a felülvizsgálati kérelem benyújtási határideje) a MAB megnyitja. A rektor kérésére korábban is megnyitjuk.
- d. Az *akkreditált* DI adatlapján az *a)-b)* akkreditációs adatok fennmaradnak. Ugyanakkor a DI és a TT-ok folyamatosan aktualizálják az adatlapot (új közlemények, új doktoranduszok, új végzetek stb.). Új törzstagjelöltek megjelenhetnek, ill. régiiek „kikerülhetnek”, de a DI kötelessége, hogy mindig legyen 7 „M” törzstagja.
- e. A *nem-akkreditált* DI adatai (vagy rögtön, vagy a felülvizsgálati eljárás lezárása után) lekerülnek *erről* a honlapról. (Az üres azonosítószám marad.)
6. *Levél a rektornak*: az új DI-k esetén írunk, mert írásban kértük a bejelentést.
- a. határozatot és tömör indoklást tartalmaz,
- b. részleteket illetően pedig utal a mab.hu, ill. doktori.hu honlapra;
- c. *nem támogatás* esetén tájékoztat a felülvizsgálat lehetőségéről
7. *Felülvizsgálatot* kérni csak az eredeti, „archivált” adatok alapján lehet.
8. Plénum, ill. FvB elutasítás esetén az új DI beadványát a MAB új azonosítóval (előzmények nélküliként, azaz nem az előző módosított változataként) kezeli.
- hetőséget biztosít korábbi állapotok dokumentált feltárására. Most a 2007. november elejéig felvitt állapotokat, ill. a 2008. február 29-i határozatokat rögzíti és őrzi.
- b. Az *archivált* adatlap a MAB határozatok tárához tartozik.
- c. Az archív mentésben a DI adatlapon belül a nyilvános adatok két része:
- i. *az első részben* minden DI benyújtott adatai eredeti formájukban időkorlát nélkül fennmaradnak a honlapon és megtekinthetők (ezen az első részen nem látszik MAB vélemény);
- ii. *a második részben megjelenik és megmarad* - függetlenül a most kapott véleménytől, tehát minden DI-nél - a DI minden adatáról és a DI egészéről alkotott tájékoztató vélemény, annak minden részlete;
- iii. *ezen belül a M és FM* törzstagok adatai nyilvánosak (+ MAB logó). Ezek mutatják, mire kapott a DI M vagy FM véleményt.
- iv. *a NFM törzstag-jelöltek* adatai és a MAB vélemény róluk nem nyilvánosak [v.ö. az egyetemi tanári pályázatok értékelését nem jelenítjük meg]
3. A MAB *véleménye* a www.doktori.hu honlapon a DI „élő” adatlapján (csak 2008. ápr. 1 és 2009. szept. 1. között):
- a. A *DI egészéről* hozott testületi *vélemény* minden értékelési szempont szerint nyilvános (a munkafolyamat szakértői, KÁB és DB véleményei nem), ezt a DI természetesen nem változtathatja meg
- b. A *törzstagoknál* megjelenik a *MAB vélemény (M, FM, NFM)*, száma és kelte. Az M-et színes, a FM-et halvány szürke MAB logó jelzi, a NFM nem kap külön elmarasztaló jelet. [A NFM minősítésű TT-jelölt adatait a DI, ill. a személy leveheti a honlapról.]
- c. A DI-k adatlapját április 1-én a MAB megnyitja. Ezt követően a DI saját adatait folyamatosan aktualizálja. [Az *a)-b)* értékelések állandóak és olvashatók maradnak.] Új törzstag-jelöltek is megjelenhetnek, ill. régiiek levehetőek (lásd a b. pontot).

160 folyamatosan működő DI értékelése (ami csak részben igaz: sokat átszerveztek, bontottak, más tudományággal bővítettek stb.)

1. A mostani plénum határozat jellege: **egyszeri - jogkövetkezmények nélküli - tájékoztató vélemény.**
2. A MAB véleménye a www.mab.hu honlapon.
- a. Az összes DI felvitt adatairól és az értékelési eljárás eredményéről egy nem módosítható közös „Archív” mentés készül. Ez későbbi vitás esetekben le-

- d. Ha a rektor szenátusi határozat alapján kéri, a FM besorolású DI visszavonható és ekkor annak adatai kikerülnek a nyilvános adatbázisból, csak az üres azonosító szám marad. Ekkor a doktori képzés és fokozatszerzés is megszűnik. (Ez kevésbé valószínű esetnek látszik.)
4. A rektorokat, DI-ket április 1-én e-mailben tájékoztatjuk a vélemény elérhetőségéről.
5. Most, a lényegében csak egy jó évig aktuális, jogkövetkezmények nélküli, *tájékoztató vélemény* esetén a MAB nem tart indokoltnak *felülvizsgálati kérelmet*. Az érdemi akkreditációs döntés, a jogszabályi és akkreditációs előírásoknak való megfelelést megállapító vagy kifogásoló felülvizsgálatban, - a korrigált és akkor aktuális adatok alapján -, várhatóan 2009. szeptemberére alakul ki.
6. A DI-k és a TT-ok is szinte azonnal korrekciókat, kiegészítéseket hajtanak végre az „élő” www.doktori.hu felületen: megjelennek az új professzori kinevezések, új MTA címek, újabb törzstag-jelöltek, közlemények, a képzés és fokozatszerzés statisztikája, pótolják a hiányzó dokumentumokat, kiegészítik, javítják azokat (képzési, minőségbiztosítási terv, megállapodás, honlap stb.).
- a. „M” DI-k esetén ezek a változások nem igénylik a MAB közreműködését, kivéve új törzstagok megfeleltetését, vagy NFM, FM törzstagi minősítés újra értékelésére vonatkozó kérést. Mivel ez utóbbiak sok feladatot jelenthetnek, viszont az M vélemény miatt nem sürgősek, erre a MAB 2008-ban nem vállal kötelezettséget.
- b. „FM” DI-k egy része viszonylag gyorsan (akár napok alatt) tudja pótolni a *formai* hiányokat (pl. megállapodás kutatóintézetrel, honlap korrekciók, stb.) Ha a rektor **2008. szeptember 1-ig** írásban azt jelzi a MAB-nak, hogy megítélésük szerint minden feltételt teljesítettek (s a honlapon megjelenítettek) annak érdekében, hogy a DI átsorolható legyen „M”-be, akkor a MAB az újraértékelést rendes eljárás keretében (120 napon belül) elvégzi. (Hangsúlyozzuk: valójában erre a DI-knél nincs sem kényszer, sem szükség.) Ez nem befolyásolja az összes DI-nél lefolytatandó 2009-es akkreditációs értékelést.
- c. A MAB természetesen vállalja saját hibájának korrekcióját.
7. A 2009. évi eljárásról, a rendszeres időközönkénti értékelő programról egyeztetések és megfelelő jogi előkészítés után (OKM, MRK, ODT) alapján határoz a MAB. Jelezzük: a most megfogalmazott „tájékoztató vélemények” 2009-ben nem jelentenek automatikusan ugyanilyen értelmű MAB álláspontot.

Bazsa György
a MAB elnöke

A működő doktori iskolák törzstagjainak törvényességi megfeleléséről szóló MAB határozatokat lásd a www.doktori.hu adatbázis.

Létesíthető-e doktori iskola tanári mester szakképzettségi modulra épülően?

2008/3/III/2. sz. MAB határozat (08.03.28.)
A tanári szakképzettségi modul a tanári mesterszak része. A tanári mesterszakra épülően a MAB neveléstudományi doktori iskola létesítését tartja megfelelőnek. A tanári mesterszakon végzett hallgatók felvételt nyerhetnek a szakképzettségi moduljuk szaktárgyi tudományágának megfelelő doktori iskolába is. Az egyes tudományágakban létesíteni, működtetni kívánt doktori iskoláknak azonban legyen az adott intézményben diszciplináris mesterszak alapja, önmagában a tanári szakképzettségi modul nem elegendő doktori iskola létesítéséhez. E mögött az a logika is áll, hogy ahol egy doktori

iskola létesítésének megvannak a személyi feltételei (7 törzstag, köztük 4 egyetemi tanár), akkor ez a szakembergárda egy ilyen mesterszak létesítéséhez is elégséges humán erőforrást jelent.

Támogatott doktori iskolák

Kód	Int.	Tudományág	Határozat sz.
DE183	DE	<i>elméleti orvostudományok</i> (molekuláris biológia, sejtbiológia, immunológia kutatási területen)	2008/2/XI/2/1. (2016. február 29-ig hatályos)
DE181	DE	<i>informatikai tudományok</i>	2008/2/XI/2/3. (2016. február 29-ig hatályos)
D187	SZE	<i>állam- és jogtudományok</i>	2008/3/VIII/2/129 (2015. október 31-ig hatályos)

Nem támogatott doktori iskola létesítések

Kód	Int.	Tudományág	Határozat sz.
DE184	DE	<i>klinikai orvostudományok</i> (fogorvostudományok kutatási területen)	2008/2/XI/2/2.
D189	PPKE	<i>nyelvtudományok</i>	2008/3/VIII/2/61.
D182	SZIE	<i>regionális tudományok</i>	2008/3/VIII/2/80.
D190	BCE	<i>gazdálkodás- és szervezéstudományok, informatika</i>	2008/3/VIII/2/154.
D185	DE	<i>gépészeti tudományok</i>	2008/3/VIII/2/155.

A 139 működő doktori iskoláról született MAB döntések
(lásd a www.doktori.hu adatbázisban)

határozat	intézmény	DI	döntés	tudományág	vezető	kelt	hatályos
2008/3/VIII/2/90	PPKE	1	nem felel meg	-	Kovács Péter	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/93	NyME	10	feltételesen megfelel	állattenyésztési tudományok	Benedek Pál	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/18	PTE	100	megfelel	gazdálkodás- és szervezéstudományok	Bélyácz Iván	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/24	PTE	101	feltételesen megfelel	közgazdaságtudományok, regionális tudományok	Buday-Sántha Attila	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/55	PTE	102	feltételesen megfelel	művészetek	Rétfalvi Sándor	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/43	PTE	103	nem felel meg	-	Tóth József	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/75	PTE	104	feltételesen megfelel	biológiai tudományok	Gábrriel Róbert	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/62	SzTE	106	feltételesen megfelel	nyelvtudományok	Kenesei István	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/133	SzTE	107	feltételesen megfelel	irodalomtudományok	Balázs Mihály	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/100	SzTE	108	feltételesen megfelel	elméleti orvostudományok	Dux László	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/139	SzTE	109	feltételesen megfelel	gyógyszertudományok	Fülöp Ferenc	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/89	ELTE	11	megfelel	állam- és jogtudományok	Gönczöl Katalin	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/79	SzTE	110	feltételesen megfelel	elméleti orvostudományok	Mándi Yvette	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/28	SzTE	111	feltételesen megfelel	klinikai orvostudományok	Kemény Lajos	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/99	SzTE	112	feltételesen megfelel	elméleti orvostudományok	Jancsó Gábor	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/84	SzTE	113	feltételesen megfelel	állam- és jogtudományok	Ruszoly József	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/82	SzTE	115	feltételesen megfelel	közgazdaságtudományok	Botos Katalin	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/78	SzTE	116	feltételesen megfelel	biológiai tudományok	Maróy Péter	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/120	SzTE	117	feltételesen megfelel	fizikai tudományok	Szabó Gábor	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/39	SzTE	118	feltételesen megfelel	földtudományok	Mezősi Gábor	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/115	SzTE	119	feltételesen megfelel	kémiai tudományok	Dékány Imre	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/147	SzTE	120	megfelel	matematika- és számítástudományok, informatikai tudományok	Hatvani László	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/34	SzTE	121	feltételesen megfelel	környezettudományok	Kiricsi Imre	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/140	SzFE	122	feltételesen megfelel	művészetek	Földényi F. László	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/53	MOME	123	nem felel meg	-	Reimholz Péter	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/95	KE	125	megfelel	állattenyésztési tudományok	Horn Péter	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/127	KE	126	nem felel meg	-	Varga Gyula	2008-03-28	2009-08-31

határozat	intézmény	DI	döntés	tudományág	vezető	kelt	hatályos
2008/3/VIII/2/83	BCE	127	megfelel	gazdálkodás- és szervezés-tudományok	Balaton Károly	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/142	BCE	128	feltételesen megfelel	szociológiai tudományok	Gábor R. István	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/23	BCE	129	megfelel	közgazdaságtudományok	Zalai Ernő	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/134	ELTE	13	feltételesen megfelel	irodalomtudományok	Kenyeres Zoltán	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/144	BCE	130	megfelel	közgazdaságtudományok, politikatudományok	Palánkai Tibor	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/6	BCE	131	nem felel meg	-	Ágh Attila	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/86	ZMNE	132	megfelel	hadtudományok	Szabó János	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/46	DRHE	133	feltételesen megfelel	hittudományok	Gaál Botond	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/65	BME	134	feltételesen megfelel	matematika- és számítástudományok	Fritz József	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/121	BME	135	megfelel	fizikai tudományok	MIHÁLY György	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/117	BME	136	megfelel	informatikai tudományok	Selényi Endre	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/41	BME	137	nem felel meg	-	Detrekői Ákos	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/138	BME	138	feltételesen megfelel	kémiai tudományok, vegyészmérnöki tudományok	Hargittai István	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/51	ELTE	14	feltételesen megfelel	filozófiai tudományok	Kelemen János	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/66	BME	141	megfelel	gépészeti tudományok	Molnár Károly	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/68	BME	142	megfelel	építőmérnöki tudományok	Tarnai Tibor	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/118	BME	143	megfelel	villamosmérnöki tudományok	Zombory László	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/69	BME	144	feltételesen megfelel	építészmérnöki tudományok	Domokos Gábor	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/59	BME	145	feltételesen megfelel	művészetek	Kerényi József	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/67	BME	146	feltételesen megfelel	gépészeti tudományok	Zobory István	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/70	BME	147	feltételesen megfelel	közlekedéstudományok	Kövesné Gilicze Éva	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/17	BME	149	megfelel	gazdálkodás- és szervezés-tudományok	Kerékgyártó György	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/54	MKE	150	feltételesen megfelel	művészetek	Szabados Árpád	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/52	PTE	151	nem felel meg	-	Boros János	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/58	PTE	152	nem felel meg	-	Bachman Zoltán	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/87	ZMNE	153	megfelel	katonai műszaki tudományok	Solymosi József	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/74	PPKE	154	feltételesen megfelel	informatikai tudományok, biológiai tudományok	Roska Tamás	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/146	PE	156	nem felel meg	-	Földes Csaba	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/21	SzE	157	feltételesen megfelel	regionális tudományok	Rechnitzer János	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/132	PPKE	158	nem felel meg	-	Maróth Miklós	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/131	KRE	159	nem felel meg	-	Vörös Imre	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/114	ELTE	16	feltételesen megfelel	neveléstudományok	Bábosik István	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/136	KRE	161	nem felel meg	-	Hima Gabriella	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/111	SzTE	162	feltételesen megfelel	neveléstudományok	Csapó Benő	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/113	BME	164	feltételesen megfelel	pszichológiai tudományok	Kovács Ilona	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/22	KeE	165	feltételesen megfelel	közgazdaságtudományok	Mátyás László	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/141	KeE	167	feltételesen megfelel	történelemtudományok	Klaniczay Gábor	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/4	ELTE	17	megfelel	szociológiai tudományok	Némedi Dénes	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/71	SzE	170	feltételesen megfelel	informatikai tudományok, építőmérnöki tudományok	Keviczky László	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/31	PTE	171	feltételesen megfelel	egészségtudományok	Bódis József	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/122	PTE	172	feltételesen megfelel	fizikai tudományok	Janszky József	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/148	PE	173	feltételesen megfelel	anyag-tudományok és technológiák	Vonderviszt Ferenc	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/158	PTE	174	nem felel meg	-	Forray R. Katalin	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/38	ELTE	175	feltételesen megfelel	környezettudományok	Kiss Ádám	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/128	DE	177	feltételesen megfelel	állam- és jogtudományok	Horváth M. Tamás	2008-03-28	2009-08-31
2008/2/XI/2/3	DE	181	megfelel	informatikai tudományok	Pethő Attila	2008-02-29	2015-10-31

határozat	intézmény	DI	döntés	tudományág	vezető	kelt	hatályos
2008/3/VIII/2/80	SzIE	182	nem felel meg	regionális tudományok	Sikos T. Tamás	2008-03-28	2009-08-31
2008/2/XI/2/1	DE	183	megfelel	elméleti orvostudományok	Fésüs László	2008-02-29	2015-10-31
2008/2/XI/2/2	DE	184	nem felel meg	-	Márton Ildikó	2008-02-29	2009-08-31
2008/3/VIII/2/155	DE	185	nem felel meg	-	Tóth László	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/129	SzE	187	megfelel	állam- és jogtudományok	Verebélyi Imre	2008-03-28	2015-10-31
2008/3/VIII/2/61	PPKE	189	nem felel meg	-	É. Kiss Katalin	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/91	ELTE	19	feltételesen megfelel	nyelvtudományok	Banczerowski Janusz	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/154	BCE	190	nem felel meg	gazdálkodás- és szervezés-tudományok, informatikai tudományok	Cser László	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/109	PPKE	2	feltételesen megfelel	hittudományok	Rózsa Huba	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/47	ELTE	20	feltételesen megfelel	pszichológiai tudományok	Hunyady György	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/48	ELTE	21	megfelel	kémiai tudományok	Inzelt György	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/157	ELTE	22	megfelel	informatikai tudományok	Demetrovics János	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/73	ELTE	23	feltételesen megfelel	biológiai tudományok	Erdei Anna	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/149	ELTE	24	feltételesen megfelel	matematika- és számítástudományok	Laczkovich Miklós	2008-03-28	2007-08-31
2008/3/VIII/2/119	ELTE	25	feltételesen megfelel	fizikai tudományok	Horváth Zalán	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/45	ELTE	26	feltételesen megfelel	földtudományok	Monostori Miklós	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/5	ELTE	27	feltételesen megfelel	politikatudományok	Bihari Mihály	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/60	LFZE	28	megfelel	művészet- és művelődéstörténeti tudományok, művészetek	Jeney Zoltán	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/110	EHE	31	feltételesen megfelel	hittudományok	Hausmann Jutta	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/152	ME	33	megfelel	anyagtudományok és technológiák	Roósz András	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/85	ME	34	feltételesen megfelel	állam- és jogtudományok	Bragyova András	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/135	ME	35	nem felel meg	-	Kemény Gábor	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/20	ME	37	feltételesen megfelel	gazdálkodás- és szervezés-tudományok	Nagy Aladár	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/151	ME	38	megfelel	gépészeti tudományok	Páczelt István	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/72	ME	39	feltételesen megfelel	informatikai tudományok	Tóth Tibor	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/57	PPKE	4	feltételesen megfelel	történelemtudományok	Fröhlich Ida	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/42	ME	41	feltételesen megfelel	földtudományok	Kovács Ferenc	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/98	DE	42	megfelel	elméleti orvostudományok	Kovács László	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/29	DE	43	megfelel	elméleti orvostudományok, klinikai orvostudományok	Muszbec László	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/156	DE	44	feltételesen megfelel	klinikai orvostudományok	Berta András	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/106	DE	45	megfelel	gyógyszertudományok	Gergely Lajos	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/30	DE	46	feltételesen megfelel	egészségtudományok	Ádány Róza	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/125	DE	47	megfelel	irodalomtudományok	Abádi Nagy Zoltán	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/63	DE	49	feltételesen megfelel	nyelvtudományok	Kertész András	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/92	NyME	5	feltételesen megfelel	erdészeti és vadgazdálkodási tudományok	Faragó Sándor	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/56	DE	50	feltételesen megfelel	történelemtudományok, néprajz- és kulturális antropológia	Barta János	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/88	DE	51	feltételesen megfelel	közgazdaságtudományok	Makó Csaba	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/94	DE	52	feltételesen megfelel	állattenyésztési tudományok	Kovács András	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/11	DE	53	feltételesen megfelel	növénytermesztési és kertészeti tudományok	Nagy János	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/19	DE	54	megfelel	gazdálkodás- és szervezés-tudományok	Szabó Gábor	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/12	DE	55	feltételesen megfelel	növénytermesztési és kertészeti tudományok, élelmiszertudományok	Györi Zoltán	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/153	DE	57	megfelel	fizikai tudományok	Beke Dezső	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/40	DE	58	feltételesen megfelel	földtudományok	Kerényi Attila	2008-03-28	2009-08-31

határozat	intézmény	DI	döntés	tudományág	vezető	kelt	hatályos
2008/3/VIII/2/49	DE	59	megfelel	kémiai tudományok	Joó Ferenc	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/37	NyME	6	feltételesen megfelel	környezettudományok	Mátyás Csaba	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/33	DE	60	feltételesen megfelel	biológiai tudományok, környezettudományok	Tóthmérész Béla	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/123	DE	61	megfelel	matematika- és számítá- studományok	Daróczy Zoltán	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/10	SzIE	62	feltételesen megfelel	növénytermesztési és kertészeti tudományok	Virányi Ferenc	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/77	SzIE	63	feltételesen megfelel	biológiai tudományok	Tuba Zoltán	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/13	BCE	64	feltételesen megfelel	növénytermesztési és kertészeti tudományok	Papp János	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/36	SzIE	65	megfelel	környezettudományok	Ángyán József	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/97	SzIE	66	megfelel	állatorvosi tudományok	Huszenicza Gyula	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/96	SzIE	67	feltételesen megfelel	állattenyésztési tudomá- nyok	Mézes Miklós	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/8	BCE	68	megfelel	élelmiszertudományok	Fodor Péter	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/14	BCE	69	feltételesen megfelel	gazdálkodás- és szervezés- tudományok, növényter- mesztési és kertészeti tudományok	Harnos Zsolt	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/150	NyME	7	megfelel	anyagtudományok és technológiák	Winkler András	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/7	SzIE	70	feltételesen megfelel	agrárműszaki tudományok	Szendró Péter	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/126	SzIE	71	feltételesen megfelel	gazdálkodás- és szervezés- tudományok	Szűcs István	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/101	SE	72	megfelel	elméleti orvostudományok	Rosivall László	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/102	SE	73	feltételesen megfelel	klinikai orvostudományok	Tulassay Zsolt	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/108	SE	74	megfelel	gyógyszertudományok	Szöke Éva	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/103	SE	75	feltételesen megfelel	elméleti orvostudományok	Réthelyi Miklós	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/76	SE	76	feltételesen megfelel	biológiai tudományok, elméleti orvostudományok	Mandl József	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/104	SE	77	feltételesen megfelel	klinikai orvostudományok	Kopper László	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/105	SE	78	feltételesen megfelel	klinikai orvostudományok	Bitter István	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/32	SE	79	feltételesen megfelel	sporttudományok	Tihanyi József	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/81	NyME	8	feltételesen megfelel	közgazdaságtudományok	Gidai Erzsébet	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/50	PE	80	feltételesen megfelel	kémiai tudományok	Liszi János	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/35	PE	81	feltételesen megfelel	környezettudományok	Pósfai Mihály	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/145	PE	83	feltételesen megfelel	vegyészmérnöki tudomá- nyok	Kristóf János	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/116	PE	84	megfelel	informatikai tudományok	Friedler Ferenc	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/16	PE	86	megfelel	gazdálkodás- és szerve- zéstudományok	Major Iván	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/44	PE	87	feltételesen megfelel	állattenyésztési tudomá- nyok, környezettudomá- nyok	Anda Angéla	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/15	PE	89	feltételesen megfelel	növénytermesztési és kertészeti tudományok	Gáborjányi Richard	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/9	NyME	9	feltételesen megfelel	növénytermesztési és kertészeti tudományok	Neményi Miklós	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/130	PTE	90	megfelel	állam- és jogtudományok	Kiss László	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/137	PTE	91	feltételesen megfelel	kémiai tudományok	Kilár Ferenc	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/107	PTE	92	feltételesen megfelel	gyógyszertudományok	Barthó Loránd	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/25	PTE	93	megfelel	elméleti orvostudományok	Sümegei Balázs	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/27	PTE	94	megfelel	klinikai orvostudományok	Nagy Judit	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/26	PTE	95	megfelel	elméleti orvostudományok	Lénárd László	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/64	PTE	96	feltételesen megfelel	nyelvtudományok	Kassai Ilona	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/124	PTE	98	feltételesen megfelel	irodalomtudományok	Thomka Beáta	2008-03-28	2009-08-31
2008/3/VIII/2/112	PTE	99	feltételesen megfelel	pszichológiai tudományok	László János	2008-03-28	2009-08-31

INTÉZMÉNYI, KARI HATÁROZATOK

Intézményi akkreditációs jelentések

A Budapesti Gazdasági Főiskola akkreditációs jelentése

2008/1/XII. sz. MAB határozat (08.01.25.)
A Budapesti Gazdasági Főiskola (BGF) akkreditációs jelentését a plénum egyhangú nyílt szavazással jóváhagyta. Az intézményről és a

karokról készült jelentések a MAB honlapján is olvashatók: www.mab.hu (MAB határozatok menüpont) „Második körös intézményi akkreditációs jelentések„

Intézménylétesítés

Nem támogatott intézménylétesítési kérelem

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozat száma
Lm19	Middlesex University, Anglia (-BKÜF)	Middlesex University, Anglia(-BKÜF) magyarországi működése <i>marketing kommunikátor (angol nyelven)</i> BSc szintű képzés indítása	2008/2/X/3/25.
Lm20	Avans Hogeschool, International Business School, Breda, Hollandia-BGF	Avans Hogeschool, International Business School, Breda, Hollandia-BGF magyarországi működése, <i>nemzetközi üzleti és menedzsment</i> BSc szintű képzés indítása	2008/2/X/3/26.

SZAKLÉTESÍTÉSI ÉS SZAKINDÍTÁSI VÉLEMÉNYEZÉSEK

Nem támogatott alapképzési szak képzési és kimeneti követelmények

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozat száma
Bk108	PE	szabad bölcsészet alapszakon vizuális kultúra és művészetek szakirány létesítés	2008/2/X/3/1.

Támogatott mesterszak képzési és kimeneti követelmények

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozat száma
Mk379atd.	SzIE	ökotoxikológus mesterszak létesítés	2008/1/XI/1/3.
Mk393	BCE	díszkertészeti és növényalkalmazási mérnök mesterszak létesítés (díszkertészeti mérnök szaknévvel támogatva)	2008/1/XI/1/4.
Mk368	ELTE	A MAB a korábbi határozatában foglaltaktól eltérően, természettudomány története és filozófiája szaknévvel támogatva	2008/1/XI/2/16. (2007/9/XIII/3/9.)
Mk352átd2	ELTE-SzTE	hungarológia (történelem, irodalom, nyelvészet, magyar, mint idegen nyelv szakirányok) MA létesítés	2008/2/X/3/8.
Mk386	ELTE	logika és tudományelmélet mesterszak létesítés	2008/2/X/3/9.
Mk390	BME	műszaki menedzser mesterszak létesítés	2008/2/X/3/10.
Mk396	SzTE	vizuális kultúratudományok mesterszak létesítés	2008/3/VII/3/1.
Mk408	SzFE	látványtervező művész (színházi látványtervező, mozgókép látványtervezői szakirányok) mesterszak létesítés	2008/3/VII/3/2.

Nem támogatott mesterszak képzési és kimeneti követelmények

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozatszám
Mk254	ELTE	új- és legújabbkori történeti muzeológia mesterszak létesítés	2008/1/XI/2/7.
Mk342mód	NYME	szociálpedagógia (szocioterápia, szociális menedzsment, szociális rehabilitáció és rekreáció szakirányok) mesterszak létesítés	2008/1/XI/2/8.
Mk190mód	ELTE	felsőoktatási menedzsment (felsőoktatás-vezetés, felsőoktatás-marketing, felsőoktatás pedagógia, hallgatói szolgáltatásszervezés, felsőoktatás-kutatás, felsőoktatási minőségmenedzsment szakirányok) mesterszak létesítés	2008/2/X/3/7.
Mk397	NyME	(okleveles) munkahelyi egészségfejlesztési (szakember) mesterszak létesítés	2008/2/X/4/1.

Támogatott alapképzési szakindítási kérelmek

Kód	Benyújtó	Kérelem címe	Határozatszám
Bi430kieg	DE	villamosmérnöki alapszakon angol nyelvű képzés indítása	2008/2/X/1/6.
Bs1046átd	SzTE	mezőgazdasági mérnök alapszak indítás (kizárólag szakirányok nélkül támogatva)	2008/2/X/2/1.
Bs842új	PPKE-SE	molekuláris bionika alapszak indítás	2008/2/X/2/2.
Bs1048	PE	politológia alapszak indítás	2008/2/X/3/5.
Bs1003mód	SzTE	műszaki menedzser (logisztikai, energetikai, információtechnológia szakirányokon)	2008/3/VII/4/1.

Támogatott mesterszak indítási kérelmek

Kód	Benyújtó	Kérelem címe	Határozatszám
Ms141atd.	DE	<i>természetvédelmi mérnök</i> (módosított szakirányok: <i>biodiverzitás monitorozása és védelme, élővilág- és tájvédelmi</i>) mesterszak indítás	2008/1/XI/1/5.
Ms242atd	DE	<i>hidrobiológus</i> (szakirányok: <i>biotikus, halászatbiológus</i>) mesterszak indítás	2008/1/XI/1/6.
Ms501	DE	<i>vidékfejlesztési agrármérnök</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/1/8.
Ms505	PE	<i>állattenyésztő mérnök</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/1/9.
Ms517	SzIE	<i>növénytermesztő mérnök</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/1/10.
Ms207	SzTE	<i>klasszikus hangszerművész</i> (<i>zongora, hegedű, mélyhegedű</i> szakirányok) mesterszak indítás	2008/1/XI/2/9.
Ms223mód	ANNyE	<i>nemzetközi gazdaság és gazdálkodás</i> (összehasonlító európai gazdasági és üzleti tanulmányok szakirány) mesterszak indítás	2008/1/XI/2/10.
Ms240	DE	<i>klasszikus hangszerművész</i> (<i>zongora, orgona, ütőhangszer, fuvola, oboa, klarinét</i> szakirányok) mesterszak indítás	2008/1/XI/2/11.
Ms241átd	DE	<i>kóruskarnagy</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/2/12.
Ms363mód	PTE	<i>klasszikus hangszerművész</i> (<i>zongora</i> szakirány) mesterszak indítás	2008/1/XI/2/13.
Ms504	BCE	<i>közgazdasági elemző</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/2/14.
Ms516	BGF	<i>turizmus menedzsment</i> (csak a <i>F&B menedzsment</i> szakirányon támogatva) mesterszak indítás	2008/1/XI/2/15.
Ms281	NyF	<i>vizuális és környezetkultúra tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/4.
Ms319kieg	KJF	<i>minőségfejlesztés-tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/30.
Ms323kieg	ME	<i>magyartanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/33.
Ms324	ME	<i>történelemtanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/34.
Ms335	EKF	<i>magyartanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/38.
Ms340	EKF	<i>történelemtanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/41.
Ms348	EKF	<i>vizuális és környezetkultúra tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/45.
Ms357	EKF	<i>család- és gyermekvédő tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/49.
Ms361	PTE	<i>tanári modul</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/50.
Ms361átd	PTE	<i>okleveles mérnöktanár</i> (építészmérnök, építőmérnök, gépészmérnök, környezetmérnök szakképzettségek) mesterszak indítás	2008/1/XI/3/51.
Ms370	ELTE	<i>család- és gyermekvédő tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/53.
Ms372	ELTE	<i>ének-zene tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/54.
Ms373	ELTE	<i>filozófiatanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/55.
Ms375	ELTE	<i>földrajztanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/56.
Ms376	ELTE	<i>franciatanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/57.
Ms377	ELTE	<i>gyógypedagógia tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/58.
Ms378	ELTE	<i>gyógypedagógus tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/59.
Ms384	ELTE	<i>játék- és szabadidő szervező tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/61.
Ms387	ELTE	<i>környezettan tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/62.
Ms388	ELTE	<i>latintanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/63.
Ms391	ELTE	<i>magyartanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/65.
Ms397	ELTE	<i>nyelv- és beszédfejlesztő tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/67.
Ms399	ELTE	<i>olasztanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/68.
Ms402	ELTE	<i>portugáltanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/69.
Ms404	ELTE	<i>spanyoltanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/71.
Ms420	DE	<i>ábrázoló geometria és műszaki rajztanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/74.

Kód	Benyújtó	Kérelem címe	Határozatszám
Ms421	DE	<i>angoltanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/75.
Ms423	DE	<i>földrajztanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/76.
Ms424	DE	<i>franciatanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/77.
Ms434	DE	<i>némettanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/79.
Ms436	DE	<i>orosztanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/80.
Ms442	DE	<i>biológiatanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/81.
Ms440, Ms441 Ms443- Ms449	PE	<i>tanári modul</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/82.
Ms440	PE	<i>angoltanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/83.
Ms444	PE	<i>informatika tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/86.
Ms445	PE	<i>környezettan-tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/87.
Ms448	PE	<i>pedagógia tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/88.
Ms454	SzTE	<i>andragógus tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/90.
Ms457	SzTE	<i>ember és társadalom műveltségterületi tanár</i> MA indítás	2008/1/XI/3/91.
Ms461	SzTE	<i>földrajztanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/93.
Ms470	SzTE	<i>nyelv- és beszédfejlesztő tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/94.
Ms472	SzTE	<i>szaktárgy/idegen (angol / német / orosz / francia) nyelv/nyelven tanító tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/95.
Ms487	SSzHF	<i>család- és gyermekvédő tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/98.
Ms507a	BGF	<i>tanári modul „A” rész</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/100
Ms507b	BGF	<i>közgazdásztanár</i> mesterszak indítás (<i>turizmus-vendéglátás; ill. kereskedelem és marketing</i> szakképzettségek)	2008/1/XI/3/101
Ms512-513	SzTE	<i>tanári modul kieg.</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/102
Ms512	SzTE	<i>mozgókép- és mediakultúra tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/103
Ms147kieg	PE	<i>anyagmérnöki</i> mesterszak indítás	2008/2/X/1/2.
MsMi500	BME	<i>vegyészmérnök</i> mesterszak indítás <i>angol nyelven is (analitikai és anyagszerkezet-vizsgálatai, anyagtudományi, gyógyszeripari, műanyag- és száltechnológiai, vegyipari és folyamatmérnöki szakirányok)</i>	2008/2/X/1/5.
Ms502	DE	<i>biológus (ökológia, evolúció-és konzervációbiológia, molekuláris-, immun- és mikrobiológia, molekuláris genetika, sejt- és fejlődésbiológia, növénybiológia szakirányok)</i> mesterszak indítás	2008/2/X/2/3.
Ms509átd	SzIE	<i>biológus (ökológia, zoológia szakirányok)</i> MA indítás	2008/2/X/2/4.
Ms510átd	SzIE	<i>takarmányozási és takarmánybiztonsági mérnök</i> mesterszak indítás	2008/2/X/2/5.
Ms207	SzTE	<i>klasszikus hangszerművész (gitár szakirányon)</i> MA indítás	2008/2/X/3/13.
Ms240	DE	<i>klasszikus hangszerművész (gitár szakirányon)</i> MA indítás	2008/2/X/3/14.
Ms363	PTE	<i>klasszikus hangszerművész (gitár szakirányon)</i> MA indítás	2008/2/X/3/15.
Ms412átd	ELTE	<i>amerikanisztika</i> mesterszak indítás	2008/2/X/3/16.
Ms439átd	PE	<i>anglisztika (angol alkalmazott nyelvészet szakirány)</i> mesterszak indítás	2008/2/X/3/17.
Ms483kieg	DE	<i>német nyelv, irodalom és kultúra</i> mesterszak indítás	2008/2/X/3/18.
Ms485kieg	ZMNE	<i>nemzetbiztonsági</i> mesterszak indítás	2008/2/X/3/19.
Ms515	BGF	<i>marketing</i> mesterszak indítás	2008/2/X/3/20.
Ms522	SzTE	<i>szociológia (településszociológia, közvéleménykutató szakirányok)</i> mesterszak indítás	2008/2/X/3/22.
Ms525	SzTE	<i>elméleti nyelvészet (nyelvelmélet, és pragmatika szakirányokkal)</i> mesterszak indítás	2008/2/X/3/23.
Ms528	EKF	<i>amerikanisztika</i> mesterszak indítás	2008/2/X/3/24.

Kód	Benyújtó	Kérelem címe	Határozatszám
Ms244szakir	NyME	A MAB a korábbi határozatában foglaltaktól eltérően támogatja a <i>közgazdálkodás és közpolitika</i> mesterszakon a képzés indítását az <i>egészségügyi ágazati szakértő</i> szakirányon is.	2008/2/X/3/27. (2007/8/XII/4/11.)
Ms227kieg	BCE+ELTE	<i>biztosítási és pénzügyi matematika (aktuárius, kvantitatív pénzügyek szakirányok)</i> mesterszak indítás	2008/2/X/4/2.
Ms503	BCE	<i>gazdaság-matematikai elemző (makrogazdasági elemzés, operációkutatás szakirányok)</i> mesterszak indítás	2008/2/X/4/3.
MsMi508	BME	<i>biomérnök (alkalmazott biotechnológia, egyéjszégvédelmi, élelmiszerminősítő, környezetvédelmi szakirányok)</i> mesterszak indítás magyar és angol nyelven	2008/2/X/4/4.
Ms341	EKF	<i>kommunikáció tanár</i> mesterszak indítás	2008/2/X/5/5.
Ms410	ELTE	<i>történelemtanár</i> mesterszak indítás	2008/2/X/5/7.
Ms429	DE	<i>környezettanár</i> mesterszak indítás	2008/2/X/5/8.
Ms447	PE	<i>némettanár/német- és nemzetiségimémet- tanár</i> mesterszak indítás (csak a <i>némettanár</i> szakképzettséget adó képzést!)	2008/2/X/5/9.
Ms463mód	SzTE	<i>kémiatanár</i> mesterszak indítás	2008/2/X/5/10.
Ms635	PTE	<i>alkalmazott matematikus (operációkutatás szakirány)</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/1/2.
Ms646	PE	<i>vegyész</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/1/3.
Ms520	NyME	<i>környezetmérnök</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/2/1.
Ms363	PTE	<i>klasszikus hangszerművész (hegedű, mélyhegedű szakirányok)</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/3/6.
Ms542	PPKE	<i>esztétika</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/3/7.
Ms588	DE	<i>esztétika</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/3/8.
Ms664	ME	<i>közigazgatási</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/3/9.
Ms521	BME-SE	<i>egészségügyi mérnök (orvosbiológiai szakirány)</i> mesterszak indítás (közös képzés)	2008/3/VII/4/3.
Ms296	NyF	<i>történelemtanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/2.
Ms308	BDF	<i>orosztanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/3.
Ms310	(Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központjában)	<i>szlovéntanár/szlovén- és nemzetiségiszlovén-tanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/4.
Ms389	ELTE	<i>lengyeltanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/6.
Ms405átd	ELTE	<i>szerbtanár/szerb- és nemzetiségiszerb-tanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/7.
Ms406átd	ELTE	<i>szlováktanár/szlovák- és nemzetiségiszlovák-tanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/8.
Ms407átd	ELTE	<i>szlovéntanár/szlovén- és nemzetiségiszlovén-tanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/9.
Ms411átd	ELTE	<i>ukrántanár/ukrán- és nemzetiségiukrán-tanár</i> MA indítás	2008/3/VII/5/10
Ms431átd	DE	<i>lengyeltanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/11
Ms437	DE	<i>történelemtanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/13
Ms446átd	PE	<i>magyartanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/14
Ms478-480átd2	BCE	<i>tanári modul</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/15
Ms480	BCE	<i>közgazdászstanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/18
Ms535	SzTE	<i>pedagógia tanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/22
Ms543	SzAGKHF	<i>hittanár nevelő</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/23
Ms606	PTE	<i>mozgókép kultúra és médiaismeret tanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/27
Ms619	PTE	<i>biológiatanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/28

Nem támogatott alapképzési szakindítási kérelmek

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozatszám
Bs1034atd	KF	<i>környezetgazdálkodási agrármérnök</i> alapszak indítása	2008/1/XI/1/1.
Bs1036	WJLF	<i>környezettan (környezetbiztonsági, környezetbiztonsági menedzser szakirányok)</i> alapszak indítás	2008/1/XI/1/2.
Bi868	DE	<i>előadóművészet (magánének, zenekar és kórusvezetés, klasszikus hangszer: zongora, orgona, hegedű, mélyhegedű, gordon, gordonka, gitár, fagott, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, kürt, trombita, tuba, harsona, ütőhangszer szakirányok)</i> alapszak indítás angol nyelven	2008/1/XI/2/1.
Bs992atd	EJF	<i>andragógia (művelődésszervező, felnőttképzési szervező szakirányok)</i> alapszak indítás	2008/1/XI/2/2.
Bs1012atd	EKF	<i>informatikus könyvtáros (információbróker, iskolai könyvtáros, web-publikátor szakirányok)</i> alapszak indítás szék-helyen kívül	2008/1/XI/2/3.
Bs1035	SOTER	<i>nemzetközi tanulmányok (nemzetközi szervezetek, nemzetközi üzleti, EU integráció szakirányok)</i> alapszak indítás	2008/1/XI/2/4.
Bs1039	EJF	<i>nemzetközi tanulmányok (regionális politika, kultúrdiplomácia szakirányok)</i> alapszak indítás	2008/1/XI/2/5.
Bs1041	DE	<i>turizmus-vendéglátás (vidéki turizmus, gyógyturizmus szakirányok)</i> alapszak indítás	2008/1/XI/2/6.
Ms287	NyF	<i>inkluzív nevelés tanára</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/8.
Bs1040	DE	<i>mechatronikai mérnök (épületmechatronikai, biomechatronikai szakirányok)</i> alapszak indítás	2008/2/X/1/1.
Bs818	PE	<i>szabad bölcsészet (vizuális kultúra és művészetek szakirány)</i> alapszak indítás	2008/2/X/3/2.
Bs1038	EJF	<i>gazdálkodási és menedzsment (logisztikai és vállalkozásszervező szakirány)</i> alapszak indítás	2008/2/X/3/3.
Bs1047	SSTF	<i>szabad bölcsészet (vallástudomány szakirány)</i> alapszak indítás	2008/2/X/3/4.
Bs1051	SOTER	<i>nemzetközi gazdálkodás (EU integráció, nemzetközi gazdasági diplomácia, nemzetközi vállalatmenedzsment szakirányok)</i> alapszak indítás	2008/2/X/3/6.
Bs1049	GDF	<i>gazdaságinformatikus (informatikai alkalmazások, marketing és informatika eszközei-szakterületi modul - szakirányok)</i> alapszak indítás	2008/3/VII/4/2.

Nem támogatott mesterszak indítási kérelmek

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozatszám
Ms207	SzTE	<i>klasszikus hangszerművész (orgona, ütőhangszer, mélyhegedű, fagott, fuvola, oboa, klarinét, hárfa szakirányok)</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/2/9.
Ms240	DE	<i>klasszikus hangszerművész (fagott szakirány)</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/2/11.
Ms363mód	PTE	<i>klasszikus hangszerművész (orgona szakirányon)</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/2/13.
Ms361átd	PTE	<i>okleveles mérnöktanár (szakképzettségek: mérnök informatikus és villamosmérnök)</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/51.
Ms288	NyF	<i>franciatanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/9.
Ms207	SzTE	<i>klasszikus hangszerművész (trombita, harsona, kürt, tuba szakirányokon)</i> mesterszak indítás	2008/2/X/3/13.

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozatszám
Ms363	PTE	<i>klasszikus hangszerművész (fagott szakirányon) mesterszak indítás</i>	2008/2/X/3/15.
Ms243	PE	<i>mezőgazdasági biotechnológus (szakirányok: növényi biotechnológia) mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/1/7.
Ms278	NyF	<i>biológiatanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/1.
Ms279	NyF	<i>ügyviteltanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/2.
Ms280kieg	NyF	<i>némettanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/3.
Ms283	NyF	<i>földrajztanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/5.
Ms284	NyF	<i>drámapedagógia tanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/6.
Ms285	NyF	<i>orosztanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/7.
Ms289	NyF	<i>testnevelő tanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/10.
Ms291	NyF	<i>ukrántanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/11.
Ms292	NyF	<i>magyartanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/12.
Ms293	NyF	<i>matematikatanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/13.
Ms294	NyF	<i>informatika tanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/14.
Ms295	NyF	<i>kémiantanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/15.
Ms297	BDF (NyME Savaria Egyetemi Központ)	<i>angoltanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/16.
Ms300		<i>környezettan tanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/17.
Ms301		<i>némettanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/18.
Ms302		<i>magyartanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/19.
Ms303		<i>matematikatanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/20.
Ms305		<i>földrajztanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/21.
Ms306		<i>egészségfejlesztés-tanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/22.
Ms307		<i>olasztanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/23.
Ms311		<i>történelemtanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/24.
Ms312		<i>testnevelőtanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/25.
Ms314		KJF	<i>angoltanár mesterszak indítás</i>
Ms315	KJF	<i>némettanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/27.
Ms316	KJF	<i>franciátanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/28.
Ms318	KJF	<i>kommunikáció tanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/29.
Ms320	KJF	<i>inkluzív nevelés tanára mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/31.
Ms322	KJF	<i>andragógus tanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/32.
Ms326	ME	<i>némettanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/35.
Ms328	ME	<i>közgazdász tanár (szakképzettség: pénzügy és számvitel) mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/36.
Ms329	ME	<i>angoltanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/37.
Ms338	EKF	<i>franciátanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/39.
Ms339	EKF	<i>matematikatanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/40.
Ms342	EKF	<i>biológiatanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/42.
Ms345	EKF	<i>környezettan-tanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/43.
Ms347	EKF	<i>mozgóképkultúra és médiaismeret tanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/44.
Ms349	EKF	<i>informatikatanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/46.
Ms350	EKF	<i>testnevelő tanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/47.
Ms351	EKF	<i>hon- és népismerettanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/48.
Ms369	ELTE	<i>bolgártanár/bolgár- és nemzetiségi bolgár tanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/52.
Ms379	ELTE	<i>hon- és népismeret tanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/60.
Ms390	ELTE	<i>magyar mint idegen nyelv-tanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/64.
Ms396	ELTE	<i>némettanár/német- és nemzetiséginémet tanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/66.
Ms403	ELTE	<i>romántanár/román- és nemzetiségioromán-tanár mesterszak indítás</i>	2008/1/XI/3/70.

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozatszám
Ms418	ME	<i>földrajztanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/72.
Ms419	ME	<i>hon- és népismeret tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/73.
Ms425	DE	<i>hon- és népismeret tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/78.
Ms441	PE	<i>ember és társadalom műveltségterületi tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/84.
Ms443	PE	<i>franciátanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/85.
Ms449	PE	<i>magyar mint idegen nyelv-tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/89.
Ms458	SzTE	<i>életviteli és gyakorlati ismeretek műveltségi tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/92.
Ms473	SzTE	<i>szlováktanár / szlovák és nemzetiségiszlovák-tanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/96.
Ms476	SzTE	<i>testnevelőtanár</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/97.
Ms493-499	KRE	<i>tanári modul „A” rész</i> mesterszak indítás	2008/1/XI/3/99.
Ms250mód	DE	<i>gépészeti modellezés</i> mesterszak indítás	2008/2/X/1/3.
Ms453mód	SzIE	<i>mechatronikai mérnök</i> mesterszak indítás	2008/2/X/1/4.
Ms122	KRE	<i>magyar nyelv és irodalom (rég Magyarországi irodalom, modern magyar irodalom, irodalomtudomány, történeti nyelvészet, leíró nyelvészet, nyelv, társadalom, kultúra, magyar, mint idegen nyelv szakirányok)</i> mesterszak indítás	2008/2/X/3/11.
Ms123	KRE	<i>német nyelv és irodalom (irodalomtudomány, nyelvtudomány szakirányok)</i> mesterszak indítás	2008/2/X/3/12.
Ms519	SzTE	<i>amerikanisztika</i> mesterszak indítás	2008/2/X/3/21.
Ms282	NyF	<i>fizikatanár</i> mesterszak indítás	2008/2/X/5/1.
Ms524	BDF (NyME Savaria Egyetemi Központ)	<i>énekes-zene tanár</i> mesterszak indítás	2008/2/X/5/2.
Ms325	ME	<i>filozófiatanár</i> mesterszak indítás	2008/2/X/5/3.
Ms330	ME	<i>etikatanár</i> mesterszak indítás	2008/2/X/5/4.
Ms386	ELTE	<i>kínaitanár</i> mesterszak indítás	2008/2/X/5/6.
Ms471	SzTE	<i>romántanár / román- és nemzetiségiromán- tanár</i> mesterszak indítás	2008/2/X/5/11.
Ms488	SSzHF	<i>etikatanár</i> mesterszak indítás	2008/2/X/5/12.
Ms518	DE	<i>mérnök informatikus</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/1/1.
Ms207	SzTE	<i>klasszikus hangszerművész (gordon szakirány)</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/3/3.
Ms240	DE	<i>klasszikus hangszerművész (gordon, gordonka, hegedű, mélyhegedű szakirányok)</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/3/4.
Ms266	ME-EKF	<i>történelem</i> mesterszak indítás (közös képzés)	2008/3/VII/3/5.
Ms275	NyF	<i>angoltanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/1.
Ms337	EKF	<i>némettanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/5.
Ms435átd	DE	<i>olasztanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/12.
Ms478	BCE	<i>szaktárgyat idegen nyelven oktató tanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/16.
Ms479	BCE	<i>kommunikáció tanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/17.
Ms496	KRE	<i>némettanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/19.
Ms498	KRE	<i>magyar mint idegen nyelv tanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/20.
Ms477kieg	SzTE	<i>vizuális és környezetkultúra tanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/21.
Ms556-571	PPKE	<i>tanári modul</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/24.
Ms597A	KE	<i>tanári modul</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/25.
Ms598A	SE	<i>tanári modul</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/26.
Ms649	ME	<i>mozgókép- és médiaismeret tanár</i> mesterszak indítás	2008/3/VII/5/29.

AKKREDITÁCIÓS ÉRTESÍTŐ

a MAGYAR FELSŐOKTATÁSI AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG
hivatalos lapja

Szerkeszti: a MAB titkársága
1061 Budapest, Király u. 16.
Telefon: 344-0314
Fax: 344-0313
E-mail: muharine@mab.hu
INTERNET: <http://www.mab.hu>

Felelős kiadó: Szántó Tibor
Szerkesztő: Szabó Szilvia

© Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

HU-ISSN 1416–5899

A nyomdai munkálatokat a CYPRESS Nyomdai Szolgáltató Kft végezte
Felelős vezető: Ónodi Róbert

Megjelent: 2008. május hónapban

Terjeszti a MAB Titkársága
